

ULI ANJAM KRISTUS NA BABTEJ QAJI

¹⁻³ Nami anjam endi uliesonaqa Yesus Kristus na babtej. Qotei na anjam endi Yesus minjnaqa a babtej. E Jon. E Yesus aqa wau tamo. E Qotei aqa medabu osim anjam endi nengrenyonum. Kumbra kalil e unem qaji di e ubtosim buk endia nengrenyonum. Osim Qotei aqa anjam ti Yesus Kristus aqa anjam ti bole qa marsim palontonum. Tamo a Qotei aqa anjam endi sisiyqas di a tulaŋ areboleboleiyqas. Tamo ungasari anjam endi quoqnsib dauryeqnub qaji nanŋi dego tulaŋ areboleboleinjrqas. Kumbra kalil e ubtosim buk endia nengrenyonum qaji di brantqajqa bati jojomoqo. Kumbra di urur brantqas deqa Yesus na aqa wau tamo nanŋi osornjrej. A gam endena nanŋi osornjrej. A na aqa laŋ anŋro qarinyonaqa ijoq bosiq a anjam endi e merbej. Merbej deqa agi e nengrenyonum.

Jon a anjam endi Kristen tamo ungasari qure 7 di unub qaji nanŋoq qarinyej

⁴ E Jon. E anjam endi nengrenyosim ninŋi tamo ungasari qure 7 di unub qaji nanŋoq qarinyonum. Ninŋi Yesus aqa ñam qa koroeqnub qaji. Ninŋi Esia sawaq di unub. Qotei bini unu, nami soqnej, bunuqna bqas qaji a ninŋi qa are boleiyimqa ninŋi lawo na soqniy. Mondor 7 Qotei aqa awo jaram koba namoq di unub qaji nanŋi dego ninŋi qa are boleinjrimqa ninŋi lawo na soqniy. ⁵ Yesus Kristus a Qotei aqa anjam kalil geregere palonteqnu. A tamo kalil nanŋi qa namoosiq subq na tigelej. A mandor kokba kalil mandamq endi unub qaji nanŋo Tamo Koba. A dego ninŋi qa are boleiyimqa ninŋi lawo na soqniy.

Yesus a iga qalaqalaigeqnu. A moisiqa aqa leŋ aiyej dena a na gago une kalil kobotetgej. ⁶ Iga aqa Abu Qotei

aqa atra tamo sqajqa deqa ti iga a ombla mandor kokba sqajqa deqa ti marsiq iga giltgej. Yesus Kristus a bati gaigai ñam koba ti singila koba ti sqas. Bole.

⁷ Niŋgi uniy. Yesus a laŋbi ambleq na boqnimqa tamo kalil naŋgi a unqab. Tamo kalil nami a qaja na qameb qaji naŋgi dego a unqab. Tamo ungasari kalil mandamq endi unub qaji naŋgi a qa are ugeinjrimqa tulaŋ akamugetqab. Od, kumbra di brantqas. Bole.

⁸ Tamo Koba Qotei singila koba ti unu qaji a marej, “E segi qujai namoq di unum. E segi qujai bunuq di sqai.” Di bole. Qotei a segi qujai nami soqnej. A bini unu. A bunuqna bqas.

Jon a Kristus unej

⁹ E nuŋgo was Jon. Iga kalil koba na Yesus aqa tamo ungasari unum. E niŋgi ti gulbe qoboioqnsim jaqatinj elerje-qnum. Qotei a gago Mandor Koba sosiq iga taqatgeqnu. Deqa iga singila na tigelooqnsimqa gulbe qoboijejunum. E Qotei aqa anjam ti Yesus aqa anjam ti palontoqnsim laqnem deqa jeu tamo naŋgi na e taqal waibosib nui ñam Patmos endia e ateb unum. ¹⁰ E Patmos nui endi sonamqa Tamo Koba aqa bati brantej. Bati brantonaqa Qotei aqa Mondor Bole na e singilatbonaqa ijo qoreq di tamo bei leleŋonaqa e aqa kakro quem. A tulaŋ leleŋkobaej. Gul anjameqnu dego kere. ¹¹ Leleŋosiq merbej, “Kumbra kalil ni unqam qaji deqa anjam nenngrenye. Nenngrenyosim qarinyimqa tamo ungasari qure 7 dia Yesus aqa ñam qa koroeqnu qaji naŋgoq gilem. Tamo ungasari naŋgi di agi Efesus qureq di, Smerna qureq di, Pergamum qureq di, Taiataira qureq di, Sardis qureq di, Filadelfia qureq di, Laodisia qureq di Yesus aqa ñam qa koroeqnu.”

¹² Onaqa e tamo anjam merbej qaji di unqajqa bulosim ŋam atsimqa lam 7 gol na gereiyo qaji di sonab unjrem.

¹³ Lam naŋgo ambleq di tamo bei sonaq e unem. Tamo

di a Tamo Anġro bul. A gara olekoba jugnaq aisiq singa kabutej. Aqa are targaq di alalag gol na gereiyo qaji dena kainyej. ¹⁴ Aqa gate ti gate banġa ti lanġi bul tulaġ qat soqnej. Aqa nġamdamu nġam puloġ bul puloġoqnej. ¹⁵ Aqa singa minjaloqnej. Bras nġamyuwo na koiteq nab minjaleqnu deġo kere. E aqa kakro quem di ya kobaquja meli dosiq anjam ateqnu deġo kere. ¹⁶ Aqa baġ wo na bongar 7 ojeleġesoqnej. Aqa medabuq na serie olekoba tulaġ qala uġe qala aiyel brantej. Aqa ulatamu seġ bul tulaġ suwaġoqnej.

¹⁷ E tamo di unsimqa tulaġ ulauġetosim nġam ambrui-bonaqa e aqa singa jojomq di uloġosim moiyo bulem. Onaqa a na aqa baġ wo ijo gateq di atsiqa merbej, “Ni ulaaim. E seġi qujai namoq di unum. E seġi qujai bunuq di sqai. ¹⁸ E nġambile gaigai sqajqa utru. Nami e moi yem. Bini ni e nube. E olo nġambile unum. E bati gaigai nġambile sqai. E seġi na moiyo ti moiyo qure ti taqatejunum. ¹⁹ Deqa kumbra ni unonum qaji deqa neġġreġnye. Kumbra bini unu qaji ti kumbra bunuqna branteleġqas qaji deqa ti neġġreġnye. ²⁰ Bongar 7 ijo baġ woq di unub qaji naġġi ti lam 7 gol na gereiyo qaji naġġi ti di ni unjronum. Di anjam ulito qaji. Aqa utru mermqai. Bongar 7 dena tamo uġġasari qure 7 dia e qa koroeq nub qaji naġġo laġ anġro 7 naġġi sigitnjrejunub. Lam 7 dena tamo uġġasari qure 7 dia e qa koroeq nub qaji naġġi sigitnjrejunub.”

2

Jon a Efesus qure naġġoq anjam qariġnyeġ

¹ Yesus na e deġsi merbsiqa olo merbej, “Efesus qureq di tamo uġġasari ijo nġam qa koroeq nub qaji naġġo laġ anġro qa anjam endegsi neġġreġnye, ‘E ijo baġ wo na bongar 7 ojejunum. E lam 7 gol na gereiyo qaji naġġo ambleq di walweleqnum. E na anjam endi inoq qariġyonum. ² Ino

kumbra ti ino wau ti di e qalieonum. E qalie, ni siŋgila na tigeloqnsimqa tamo uge nanŋi qa tulaŋ asgimeqnu. Tamo nanŋi di endegsib mermeqnu, “Iga Qotei aqa anjam marqajqa qarinqej qaji tamo.” Di gisaŋ. Qotei na nanŋi qarinqrosai. Ni nanŋo anjam di tenemtosim endegsi poimqo, nanŋi gisaŋ tamo.³ Ni ijo ñam ojejunum deqa tamo qudei na ni ugeugeimeqnu. E qalieonum, ni siŋgila na tigeloqnsimqa gulbe di qoboieqnum. Ni asgimosaieqnu.

⁴ “Ariya ino kumbra uge qujai e ubtosiy mermqai. Nami ni e qa ino areqalo siŋgilatqa utru atsim bati deqa ni na e tulaŋ qalaqalaiboqnem. Bini ni degsim e qalaqalabosaieqnum.⁵ Nami ni kumbra bole dauryoqnem. Bini ni kumbra di uratosim ni ulorjonum. Deqa ni que. Kumbra ni nami yoqnem qaji deqa olo are qalsimqa are bulyosim kumbra di daurye. Ni dauryqasai di e inoq bosiy ino lam olo taqal atetmqai.⁶ Ariya ino kumbra bole bei agi ubtosiy mermqai. Nikolas aqa wau tamo nanŋi kumbra uge uge yeqnu. Nanŋo kumbra di ni tulaŋ urateqnum. Keretosim urateqnum. E dego urateqnum.

⁷ “Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo unŋasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnu qaji nanŋi minjreqnu. Tamo a Satan ombla qotsim siŋgilaqas di e na laŋ qure qa ñam gei osiy anaiyit a uysim dena ñambile gaigai sqas. Ñam di Qotei aqa laŋ qureq di unu.’ O Jon, ni anjam degsi nenŋrenyosim Efesus nanŋo laŋ anŋro aqaq qarinqe.”

Jon a Smerna qure nanŋoq anjam qarinqej

⁸ Yesus na e degsi merbsiqa olo merbej, “Smerna qureq di tamo unŋasari ijo ñam qa koroeqnu qaji nanŋo laŋ anŋro qa anjam endegsi nenŋrenye, ‘E segi qujai namoq di unum. E segi qujai bunuq di sqai. Nami e moiym. Bini e

olo nambile unum. E na anjam endi inoq qarinyonum. ⁹Ni gulbe ti jaqatij ti ejunum di e qalie. Ni inji tularj saiqoji unum di dego e qalie. Ariya ni laj qure qa inji inji koba elenejunum. E qalie, tamo qudei na ni misilijmoqnsib anjam uge uge mermeqnub. Nanji segi qa mareqnub, “Iga Juda tamo.” Di gisanj. Nanji Satan aqa angro. ¹⁰Bunuqna ni jaqatij koba oqnqam. Ni deqa ulaaaim. Ni que. Satan na ninji qudei ojelenosim tonto talq di breingwas. Ninji ijo nam geregere ojcab kiyo sai kiyo di Satan a qalieqajqa deqa ninji tonto talq di breingwas. Ninji bati 10 gulbe ti jaqatij ti sqab. Bati deqa ninji e qa nungo areqalo singilatosib soqniy. Soqnib jeu tamo nanji na ninji lungib morencqab. Amqa e ninji awai boledamu enjwai. Awai agiende. Ninji nambile gaigai sqab.

¹¹ “Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo ungasari qure qure kalilq di ijo nam qa koroeqnub qaji nanji minjreanu. Tamo a Satan ombla qotsim singilaqas di a moiyo bunu qaji turqasai. Moiyo dena a ugetqa keresai. Sai bole sai.’ O Jon, ni anjam degsi nengrenyosim Smerna nanjo laj angro aqaq qarinye.”

Jon a Pergamum qure nanjoq anjam qarinyej

¹² Yesus na e degsi merbsiqa olo merbej, “Pergamum qureq di tamo ungasari ijo nam qa koroeqnub qaji nanjo laj angro qa anjam endegsi nengrenye, ‘E serie olekoba tularj qala uge qala aiyel ojejunum. E na anjam endi inoq qarinyonum. ¹³E qalie, qure ni unum qaji di Satan na taqatejunu. Aqa awo jaram koba qure dia unu. Ariya e qalie, ni ijo nam singila na ojesosimqa e qa ino areqalo singilateqnum. Ino areqalo di ni na ulitosaieqnum. Nami ijo anjam palonto tamo Antipas a nungo ambleq di wauoqnej. Antipas a ijo anjam geregere dauryoqnej deqa jeu

tamo nan̄gi na a qalnab moiyej. Moinaqa ni di unsimqa ni deqa ulaosai. Osim e qoreibosai. Qure dia Satan a unu.

¹⁴ “Ariya ino kumbra uge qudei e ubtosiy mermqai. Tamo qudei Pergamum qureq di unub qaji nan̄gi Balam aqa kumbra uge siŋgila na ojesonab ni na nan̄gi saidnjro-saieqnum. Balam aqa kumbra uge agiende. Nami a na Balak gam osoryonaqa gilsiqā Israel nan̄gi gisa gisaŋnjro-qnsiqā kumbra ugeq breinjroqnej. Breinjroqnsiqā areqalo tigeltetnjreqnaqa nan̄gi gisaŋ qotei atrainjro qaji iŋgi uyoqnsib sambala kumbra yoqnsib laqneb. ¹⁵ Tamo qudei dego Pergamum qureq di unub qaji nan̄gi Nikolas aqa wau tamo nan̄go anjam dauryeqnub. ¹⁶ Deqa ni are bulye. Ni are bulyqasai di e urur inoq bosiy serie olekoba ijo medabuq di unu qaji dena tamo nan̄gi di qoto itnjrqai.

¹⁷ “Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo un̄gasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnub qaji nan̄gi minjreqnu. Tamo a Satan ombla qotsim siŋgilaqas di e na laŋ qure qa iŋgi uliejunu qaji di anaiyit uyqas. Meniŋ qat dego yqai. Osiy meniŋ quraq di ñam bunuj nen̄gren̄yqai. Ñam di tamo bei a qalieqasai. Tamo meniŋ oqas qaji a segi ñam di qalieqas.’ O Jon, ni anjam degsi nen̄gren̄yosim Pergamum nan̄go laŋ an̄gro aqaaq qariŋye.”

Jon a Taiataira qure nan̄goq anjam qariŋyej

¹⁸ Yesus na e degsi merbsiqā olo merbej, “Taiataira qureq di tamo un̄gasari ijo ñam qa koroeqnub qaji nan̄go laŋ an̄gro qa anjam endegsi nen̄gren̄ye, ‘E Qotei aqa Ŋiri. Ijo ŋamdamu ŋam puloŋ bul puloŋeqnu. Ijo siŋga minjaleqnu. Bras geregere ñomyeqnab minjaleqnu dego kere. E na anjam endi inoq qariŋyonum. ¹⁹ Kumbra bole kalil ni yeqnum qaji di e qalieonum. E qalie, ni qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim e qa ino areqalo siŋgilatoqnsim wau

bole bole yeqnum. Osim gulbe kalil inoq di branteqnu qaji di geregere qoboioqnsim siŋgila na tigelejunum. Kumbra ni nami yoqnem qaji di bolequja. Ariya kumbra ni bini yeqnum qaji di olo tulaŋ boledamu. Di e qalie.

²⁰ “Ariya ino kumbra uge qujai agi ubtosiy mermqai. Uŋa Jesebel a ni ombla sosiq waueqnaqa ni na a wiyosaieqnum. A segi qa mareqnu, “E Qotei aqa medabu o qaji uŋa.” Di sai. A na ijo wau tamo nanŋi gisa gisaŋnjroqnsiqa gam osornjreqnaqa nanŋi sambala kumbra yoqnsibqa gisaŋ qotei atrainjro qaji iŋgi uyeqnum. ²¹ A are bulyqajqa e bati yem di a are bulyosim aqa sambala kumbra uratqajqa saidej. ²² Deqa ni que. E na uŋa di jaqatiŋ koba yitqa a makobaiyqas. Tamo nanŋi a ombla sambalaoqnsib laqnum qaji nanŋi dego jaqatiŋ ti gulbe koba ti enjrqai. Nanŋi aqa kumbra uge uge uratosib are bulyqasai di e nanŋi degnjrqai. ²³ Aqa anŋro nanŋi dego ñumit moreŋqab. Amqa tamo unŋasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnum qaji nanŋi qalieqab, e tamo kalil nanŋo are miligi ti areqalo ti geregere unoqnsim peleyeqnum. Deqa niŋgi quiy. E nunŋo kumbra segi segi keretosiy awai enŋwai.

²⁴ “Ariya niŋgi qudei Taiataira qureq di unub qaji nunŋo kumbra bole agi ubtosiy mernŋwai. Niŋgi Jesebel aqa anjam dauryosaieqnum. Tamo nanŋi mareqnum, “Di Satan aqa uli anjam.” Anjam di niŋgi qaliesai. Deqa e niŋgi gulbe bei enŋwasai. ²⁵ Kumbra bole kalil niŋgi ojejunub qaji di siŋgila na ojesoqniŋ e bqai.

²⁶ “Tamo a Satan ombla qotsim siŋgilaosim ijo kumbra dauryosim gilsim gilsim diŋo bati itqas di e siŋgila yitqa a na tamo unŋasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanŋi taqatnjroqnas. ²⁷ A na nanŋi tulaŋ siŋgila na taqatnjroqnas. Tamo nanŋi web paraparainjreqnum dego kere. E na tamo di siŋgila yitqa a wau di yqas. Ijo Abu na e siŋgila

ebej dego kere a singila yqai. ²⁸ Nebeqa burbas bunuj oqe qnu qaji di dego a yqai. ²⁹ Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo ungasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnu qaji nanği minjreqnu.’ O Jon, ni anjam degsi nenjrenyosim Taiataira nanjo lan angro aqaq qarinye.”

3

Jon a Sardis qure nanjoq anjam qarinye

¹ Yesus na e degsi merbsiqa olo merbej, “Sardis qureq di tamo ungasari ijo ñam qa koroeqnu qaji nanjo lan angro qa anjam endegsi nenjrenye, ‘E Qotei aqa Mondor 7 ejunum. E bongar 7 dego ojejunum. E na anjam endi inoq qarinyonum. Kumbra ni yeqnum qaji di e qalieonum. Ino kumbra di bolesai. Nanği ni qa mareqnuq, “Ni ñambile unum.” Di sai. Ni moyem. ² Deqa ni ñam sirosim olo tigel. Ino kumbra bole qudei moyosaiunu qaji di ni na olo singilat. E ino kumbra kalil unonum di ijo Qotei aqa ñamgalaq di keresai. ³ Anjam bole ni nami qusim dauryem qaji deqa olo are qale. Are qalsim anjam di geregere dauryosim are bulye. Ni ñam sirosim tigelqasai di e bajin tamo bul inoq boqujatqai. Bati gembu e inoq bqai di ni qalieqa keresai.

⁴ “Ariya tamo ungasari qudei Sardis qureq di unub qaji nanjo kumbra bolequja. Nanjo gara jigatasai deqa nanği gara qat jigsib e ombla walweloqnqab.

⁵ “Tamo a Satan ombla qotsim singilaqas di e na gara qat jigatqai. Aqa ñam ñambile qa buk miligiq di unu qaji di e na olo nuntqasai. Aqa ñam di e na ijo Abu ti aqa lan angro nanği ti nanjo ulatamuq di ubtqai. ⁶ Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo ungasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnu qaji nanği minjreqnu.’ O Jon, ni

anjam degsi nengrenyosim Sardis nanjo laŋ angro aqaq qarinye.”

Jon a Filadelfia qure nanjoq anjam qarinyej

⁷ Yesus na e degsi merbsiqa olo merbej, “Filadelfia qureq di tamo ungasari ijo ñam qa koroeqnuq qaji nanjo laŋ angro qa anjam endegsi nengrenye, ‘E Qotei aqa tamo bole une saiqoji unum. E kumbra bole qa utru. Devit a nami mandor koba soqnej dego kere e kamba Mandor Koba unum. Deqa e siran waqtqai di tamo bei na getentqa keresai. E getentqai di tamo bei na olo waqtqa keresai. E na anjam endi inoq qarinyonum. ⁸ Kumbra bole kalil ni yeqnum qaji di e qalieonum. Deqa ni unime. Ino ulatamuq di e siran bei waqtetmonum. Di tamo bei na getentqa keresai. E qalie, singila kiñala inoq di unu. Ni ijo anjam geregere ojoqnsim dauryeqnum. Ni ijo ñam uratosaeqnum. ⁹ Deqa ni que. E na maritqa Satan aqa wau tamo nanji bosib ino singaq di singa pulutosib endegsib qalieqab, e ni qalaqalaimeqnum. Nangi segi qa mareqnuq, “Iga Juda tamo.” Di gisan. Nanji Juda tamo sai. ¹⁰ Ni ijo anjam dauryoqnsim gulbe qoboijejunum deqa e ni taqatmesoqnitqa Satan na tamo ungasari kalil nanji uneq breinjraqa batiamqa a ni uneq breimqasai. ¹¹ E inoq boqujatqai. Deqa anjam ni ojejunum qaji di singila na ojesoqne. Amqa tamo bei na ino awai bole yaimqasai.

¹² “Tamo a Satan ombla qotsim singilaqas di e na a osiy ijo Qotei aqa tal ai bul namoq di tigeltit sqas. Deqa a olo bunu Qotei aqa talq dena oqedqasai. Aqa jejamuq di e na ijo Qotei aqa ñam ti ijo Qotei aqa qure koba agi Jerusalem bunuj aqa ñam ti ijo segi ñam bunuj ti nengrenyqai. Jerusalem bunuj agi laŋ goge di unu. Qure di ijo Qotei aqaq dena mandamq aiqas. ¹³ Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di

Mondor na tamo ungasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnuq qaji nanği minjreqnu.’ O Jon, ni anjam degsi nenğrenyosim Filadelfia nanço lañ anğro aqaq qarınye.”

Jon a Laodisia qure nançoq anjam qarınyej

¹⁴ Yesus na e degsi merbsiqa olo merbej, “Laodisia qureq di tamo ungasari ijo ñam qa koroeqnuq qaji nanço lañ anğro qa anjam endegsi nenğrenye, ‘Ijo ñam Anjam Bole. E Qotei aqa anjam kalil geregere palonteqnum. İnği inği kalil Qotei na gereiyej qaji di aqa utru agi e segi. E na anjam endi inoq qarınyonum. ¹⁵ Kumbra kalil ni yeqnum qaji di e qalieonum. E qalie, ni ulili sai. Ni kanğan sai. Ni ulili sqam di kere. Ni kanğan sqam di kere. ¹⁶ Ni tulañ kanğan sai. Ni tulañ ulili sai. Ni kanğan kiñala segi. Deqa e ni inği qusa bul ijo miligiq na oqsim ijo medabuq na beqmqai. ¹⁷ Ni ino segi ñam soqtoqnsim mareqnum, “E silali koba ti unum. E ñoro koba ejunum. E inği bei qa truquosaieqnum.” Di ni gisañonum. Ni inği inği tulañ saiqoji. Ni sougetejunum. Ni ñam qandimo unum. Ni yosi laqnum. Di ni segi poimosai. ¹⁸ Deqa e ni endegsi mermqai. Ni ijoq dena gol ñamyuwo na yusiq milalej qaji di awaiyosim dena ni ñoro bole ti sqam. Ni gara qat dego awaiyosim jugwam dena ino jejamu kabutim tamo bei na ino yosi unqasai. Amqa ni jemaimqasai. Ni gorej dego awaiyosim dena ino ñamdamu piyim ñam poimqas. ¹⁹ Tamo nanği e qalaqalainjreqnum qaji di e na olo ħirinjnroqnsim dalnjreqnum. Deqa ni ino kumbra tingitqa siñgilaosim are bulye.

²⁰ “Ni e nube. E siranmeq di tigelesosim kindokin-doneqnum. Tamo bei a ijo kakro qusimqa siran waqtet-bqas di e miligiq gilsiy aqo ombla inği uyqom. ²¹ Tamo a Satan ombla qotsim siñgilaqas di e na minjitqa aqo ombla ijo awo jaram kobaq di awoqom. Nami e segi

qoto singilaosimqa aqo ijo Abu wo aqa awo jaram kobaq di awoem dego kere. ²² Tamo a dabkala ti sqas di a Qotei aqa Mondor aqa anjam geregere quem. Anjam di Mondor na tamo ungasari qure qure kalilq di ijo ñam qa koroeqnuq qaji nanği minjreqnu.’ O Jon, ni anjam degsi nenğrenjyosim Laodisia nanğo laj angro aqaq qarinye.” Yesus na e degsi merbej.

4

Laj qureq di nanği Qotei binjiyoqnsib loueqnub

¹ Onaqa e olo ñam atsimqa laj goge dia siran bei waqesonaq unem. Unsim koqyeqnamqa tamo nami leleñonaq aqa kakro gul anjamobulonaq quem qaji a na endegsi merbej, “Ni goge endeq au. Bamqa kumbra kalil bunuqna branteleñqas qaji di e ni osormqai.” ² Onaqa bati qujai deqa Qotei aqa Mondor na e singilatbonaqa e tarosim laj goge dia awo jaram kobaquja sonaq unem. Tamo bei a awo jaramq di awesoqnej. ³ Aqa jejamu tulañ minjalej. Meniñ jaspas tulañ minjaleqnu dego kere. Aqa jejamu meniñ konilian bul tulañ lent. Tuembiñ na awo jaram di kalilyesoqnej. Tuembiñ aqa nenğrej di tulañ minjalej. Meniñ emeral tulañ minjaleqnu dego kere. Tuembiñ di ñam banğa gesgi bul. ⁴ Ariya e olo ñam atsimqa awo jaram kokba 24 unjrem. Awo jaram kokba 24 dena awo jaram kobaquja ambletesoqneb. Tamo gate 24 nanği awo jaramq di awoelenesoqneb. Nanği gara qat olekokba jigelenosib mandor kokba nanğo gate tatal wala ti gol na gereiyo qaji di atelenosib soqneb. ⁵ Awo jaram kobaqujaq dena minjal branteqnaq unem. Qatronğ ti kola anjam ti dego branteqnaq quem. Awo jaram namoq di ñam pulorğ 7 pumblorğelejeb. Ñam pulorğ dena Qotei aqa Mondor 7 nanği sigitnjrejunub. ⁶ Awo jaram namoq di inği kobaquja

bei sonaq unem. Ingi di yuwal banqa bul. A qunuŋ bul dego. A tulaŋ jeqilo.

Ariya e olo ŋam atsimqa wagme ŋambile so qaji qolqe unjrem. Naŋgi na awo jaram kobaquja agutosib tigele-soqneb. Naŋgo bile ti qore ti dia ŋamdamu gargekoba soqneb. ⁷ Wagme ŋambile so qaji namba 1 a laion bul. Wagme ŋambile so qaji namba 2 a makau bul. Wagme ŋambile so qaji namba 3 aqa ulatamu tamo ulatamu bul. Wagme ŋambile so qaji namba 4 a baira kobaquja tiosiq laqnu dego bul. ⁸ Wagme qolqe ŋambile so qaji naŋgi di segi segi bari 6 ti. Bileqsi qoreqsi bariqsi ŋamdamu gargekoba soqneb. Qanam ti qolo ti naŋgi gaigai louoqnsib endegsib mareqnuŋ, “Qotei a siŋgila koba ti unu. Siŋgila kalil aqaq di unu. A nami soqnej. A bini unu. A bunuqna bqas.” Naŋgi degsib louoqnsib maroqnsib olo wainoqnsib mareqnuŋ, “Qotei a getento koba. Qotei a getento koba. Qotei a getento koba.” Wagme qolqe naŋgi gaigai degsib louoqnsib mareqnuŋ. Naŋgi aqarato-saieqnuŋ.

⁹ Tamo awo jaram kobaqujaq di awejunu qaji a ŋambile gaigai unu. Deqa wagme qolqe ŋambile so qaji naŋgi a qa tulaŋ areboleboleinjqnaqa aqa ñam soqtoqnsib biŋiyeqnuŋ. ¹⁰ Yeqnaqa tamo gate 24 naŋgi siŋga pulutoqnsibqa tamo awo jaramq di awejunu qaji a qa loueqnuŋ. Tamo di agi ŋambile gaigai unu qaji. Tamo gate naŋgi naŋgo gate tatal wala ti gol na gereiyo qaji di awo jaram kobaquja namoq di breiyoqnsibqa endegsib loueqnuŋ,

¹¹ “O gago Tamo Koba Qotei, ni segi qujai laŋ goge di unum.

Deqa tamo kalil naŋgi ni qa tulaŋ areboleboleinjqnaqa ino ñam soqtoqnsibqa ino siŋgila biŋiyeqnuŋ.

Naŋgi ni kumbra degmeqnuŋ. Di kiyaaq? Ni na qujai marnam ingi ingi kalil branteb unub.

Ni ino segi areqalo na ingi ingi kalil gereiyem.
Gam dena qujai ingi ingi kalil branteb unub.”

5

Jon a buk bei unej

¹ Onaqa e olo nam atsimqa tamo awo jaramq di awesoqnej qaji aqa ban woq di buk bei ojesonaq unem. Buk di aqa banqa olekokba. Banqa di lulumesonaq unem. Buk aqa miligiqsi qoreqsi nenqrej ti soqnej. Buk di tamo bei na plaltosim aqa miligi unaim deqa nanqi na aqa banqa lulumyosib kandel aqa namur na qandrato 7 yeb. ² Onaqa e olo nam atsimqa lan angro singila koba bei brantonaq unem. Lan angro di a tulan lelenosiq marej, “Tamo yai a tamo bole unu deqa a na kandel aqa namur waqtosim buk di plaltqa kere?” ³ Onaqa tamo bei na buk di plaltosim aqa miligi unqajqa tamo dego bei sosai. Lan qureq di, mandamq di, mandam sorgomq di tamo dego bei sosai. ⁴ E degsi unsim deqa e tulan akamugetem. ⁵ Onaqa tamo gate bei na merbej, “O Jon, ni akamaim. Ni que. Laion a Juda aqa leq na nambabej deqa a qoto singilaosiq aqa jeu tamo nanqi tulan burjrej. A Mandor Koba Devit aqa leq na nambabej deqa a na kandel aqa namur waqtosim buk di plaltqa kere.”

Jon a Kaja Du unej

⁶ Onaqa e olo nam atsim Kaja Du tigelesonaq unem. A qalnab moiyej olo nambabile so bulonaq unem. A awo jaram ti wagme nambabile so qaji qolqe nanqi ti tamo gate nanqo awo jaram kokba ti ambleq di tigelesonaq unem. A qala 7 ti namdamu 7 ti soqnej. Namdamu 7 dena Qotei aqa Mondor 7 nanqi sigitnjrej unub. Mondor di Qotei na qar-injrnaqa sawa sawa kalilq gilelenqej qaji. ⁷ Onaqa Kaja Du a bosiqqa tamo awo jaramq di awesoqnej qaji aqa ban woq

dena buk di yaiyej. ⁸ Buk di yaiyonaqa wagme ɲambile so qaji qolqe naŋgi ti tamo gate 24 naŋgi ti bosib Kaja Du aqa areq di siŋga puluteb. Naŋgi kalil segi segi gombiŋ ti tabir gol na gereiyo qaji ti ojelenesoqneb. Tabirq dena qurem oqoqnsiqa Qotei aqa ulatamuq di branteqnu. Qurem di quleq boledamu. Qurem di aqa utru agiende. Qotei aqa segi tamo uŋgasari naŋgo pailyo qurem bul oqoqnsiqa aqa ulatamuq di branteqnu. ⁹ Wagme qolqe naŋgi ti tamo gate naŋgi ti bosib Kaja Du aqa areq di siŋga pulutosibqa lou bunuj na endegsib louoqneb,

“O Kaja Du, ni buk di osimqa kandel aqa namur buk qandratejunu qaji di waqtqa kere.

Ni lumnab moisis ino leŋ aiyej deqa ni na ino segi tamo uŋgasari naŋgi awainjrsimqa Qotei aqa baŋq di ateleŋem unub.

Od, ni na tamo uŋgasari leŋ segi segi, anjam maro segi segi, jejamu segi segi, sawa segi segi naŋgi awainjrsimqa Qotei aqa baŋq di ateleŋem.

¹⁰ Ni na naŋgi giltjrem deqa naŋgi Qotei aqa atra tamo ti mandor kokba ti sosib mandamq di tamo uŋgasari naŋgi taqatnjroqnaqab.”

Ingi ingi kalil naŋgi Kaja Du aqa ñam soqtoqneb

¹¹ Ariya e olo ɲam atsimqa laŋ aŋgro tulaŋ gargekoba tigelesonab unjrem. Naŋgi di iga na sisiyqa keresai. Naŋgi handet milion dego. Naŋgi tigelosibqa awo jaram ti wagme ɲambile so qaji naŋgi ti tamo gate 24 naŋgi ti agutnjresosibqa tulaŋ murqumyeqnaqab e naŋgo kakro quem. ¹² Naŋgi endegsib leleŋoqnsib maroqneb,

“Kaja Du agi nami qal nab moiyej qaji a siŋgila ti ñoro ti powo ti ñam ti rian ti arebolebole ti oqa kere.

Deqa tamo ungasari kalil nanği aqa ñam soqtoqnsibqa a qa tulañ areboleboleinjroqnmqa a biñiyiqnsib sqab.”

¹³ Onaqa inği inği kalil Qotei na gereinjrej qaji nanği anjam mareqnab e nanço kakro quem. İnği inği kalil lañ qureq di, mandamq di, mandam sorgomq di, yuwal miligiq di unub qaji nanği anjam mareqnab e nanço kakro quem. Od, inği inği kalil sawa sawa kalilq di unub qaji nanço kakro quem. Nanği endegsib maroqneb, “Tamo awo jaramq di awejunu qaji nanği Kaja Du wo bati gaigai arebolebole ti ñam ti rianğ ti sinğila ti oqnsib sqab.

Deqa iga bati gaigai nanği aiyel biñinjroqnqom.”

¹⁴ Onaqa wagme qolqe ñambile so qaji nanği maroqneb, “Anjam di bole.” Degsib mareqnabqa tamo gate nanği sinğa pulutoqnsib louoqneb.

6

Kaja Du a kandel aqa namur 7 waqteleñej

¹ Onaqa Kaja Du a buk di ojesonaq e unem. Buk di kandel aqa namur na qandrato 7 yeb. Kaja Du a kandel aqa namur namba 1 waqtonaqa wagme ñambile so qaji matu a namoosiq marej, “Ni au.” Aqa kakro di kola anjam ato bulonaq e quem. ² Degsi marnaqa e ñam atsimqa hos qat bei brantonaq unem. Tamo hos quraq di awesoqnej qaji a añ ti. Nanği na gate tatal wala ti yonabqa aqa gateq di atsiqa qoto sinğilaqa marsiqa gilsiq qoto sinğilaqnej.

³ Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 2 waqtonaqa wagme ñambile so qaji namba 2 na marnaq e quem, “Ni au.” ⁴ Degsi marnaqa hos bei brantej. Hos di lent. Nanği na tamo hos quraq di awesoqnej qaji a sinğila yeb. Yonabqa a na tamo ungasari mandamq di soqneb qaji nanço areqalo niñaqyetnırnaqa nanği lawo kumbra

uratosib tamo nanği ñumoqnsib moiyoṭnjroqneb. Nanği na a serie kobaquja yonabqa gilsiq wau di yoqnej.

⁵ Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 3 waqton-aqa wagme ṅabile so qaji namba 3 na marnaq e quem, “Ni au.” Degsi marnaqa e ṅam atsimqa hos tulu brantonaq unem. Tamo hos quraq di awesoqnej qaji aqa banq di skel ojesonaq e unem. ⁶ Unsimqa wagme qolqe ṅabile so qaji nanḡo ambleq di tamo bei na anjam marnaq e aqa kakro quem. A na tamo hos quraq di awesoqnej qaji di minjej, “Ni na tamo unḡasari nanği mam koba enjre. Yimqa nanği silali kobaquja na bem sum tabir qujai segi awaiyoqnqab. Silali kobaquja na bali dego tabir qalub segi awaiyoqnqab. Deqa ni na oliv ṅamtaṅ ti wain sil ti ugeugeiyaim.”

⁷ Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 4 waqton-aqa e wagme ṅabile so qaji namba 4 aqa kakro quem. A marej, “Ni au.” ⁸ Degsi marnaqa e ṅam atsimqa hos merient brantonaq unem. Tamo hos quraq di awesoqnej qaji aqa ñam Moiyo. Moiyo Qure na a dauryosiq laqnej. Onaqa nanği aiyel siṅgila osib tamo unḡasari mandam taqal qujaiq di so qaji nanği serie na ti mam na ti ma uge na ti wagme juwanḡ na ti ñumnab moreṅeb. Mandam taqal qalubq di so qaji nanği uratnjrnab soqneb. Nanği ñumosai.

⁹ Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 5 waqton-aqa Qotei aqa tamo unḡasari nami ñumnab moreṅeb qaji nanḡo qunuḡ atra bijal sorgomq di sonab e unjrem. Tamo unḡasari nanği di Qotei aqa anjam siṅgila na ojesosib mare mare laqneb deqa jeu tamo nanği na nanği ñumnab moreṅeb. ¹⁰ Nanḡo qunuḡ tulaḡ leleṅoqnsib Qotei endegsib minjoqneb, “O Tamo Koba, ni inḡi inḡi kalil nanḡo Mandor Koba. Ni gaigai kumbra bole yeqnum. Ni getento koba. Ni kumbra bole segi yeqnum. Deqa ni iga merge. Iga bati gembub tariṅonamqa jeu tamo mandamq di unub

qaji nanği na iga lugnab gago leŋ aiyej deqa ni kamba peginjrsim awai uge enjrqam?” ¹¹ Onaqa Qotei a gara jugo qat olekokba eleŋosiqa nanği segi segi jigetnjrsiqa minjrej, “Ninği mati kiñala aqaratosib tariñoqnsib soqniy. Jeu tamo nanği na ninği lunğnab nuŋgo leŋ aiyej dego kere nuŋgo wau qujai nanği ti nuŋgo was nanği ti degsib ñumqab. Tamo gembub jeu tamo nanği na ñumqab di e segi maritqa nanği kalil ñumekritib kereamqa bati deqa e kamba nanği peginjrsiy awai uge enjrqai.”

¹² Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 6 waqton-aqa e ɲam atsimqa miminj tulaŋ kobaquja donaq unem. Unem di seŋ ambruosiq gara tulu bulej. Bai lentosiq leŋ bulej. ¹³ Onaqa bongar nanği laŋ goge na ululoŋosib mandamq aiyeleŋeb. Jagwa koba boqnsiq qura qunjimye-qnaqa gei qoqi ululoŋosib mandamq aiyeleŋeqnub dego kere. ¹⁴ Laŋ dego loumej. Qobuŋ rer qalsib lubteqnub dego kere. Mana ti nui ti kalil nanço so sawa uratosib jaraiyeb. ¹⁵ Jaraiyonabqa mandor kokba ti tamo ñam ti qaja tamo nanço gate ti ñoro tamo ti tamo singila ti kangal tamo ti tamo nanço segi wau ojo qaji nanği ti kalil gulbe di unsibqa ulaugetosib meniŋ kokba miligiq di ulieleŋeb. Osib mana miligiq di dego ulieb. ¹⁶ Uliesosib tulaŋ leleŋkobaoqnsib mana ti meniŋ kokba ti kalil endegsib minjroqneb, “Ninği bosib iga kabutgibqa tamo awo jaramq di awejunu qaji a na iga nugwasai. Kaja Du aqa minjin dego gagoq bqasai. ¹⁷ Nanği aiyel tamo unğasari nanği qa minjin oqetnjrqa bati brantqo deqa tamo yai na nanço singila gotranjyqa kere? Tamo dego bei sosai.”

7

Israel tamo 144,000 nanği Qotei aqa toqor eb

¹ Onaqa laŋ anğro qolqe nanği laŋ utru qolqeq di tigelesonab e unjrem. Jagwa qolqe nanği na mandam ti

yuwal ti nam banqa ti puynjraib deqa lan angro qolqe nanqi dena jagwa qolqe di getentnjresoqneb. ² Lan angro nanqi di Qotei na mandam ti yuwal ti niñaqnrqajqa singila enjrej. Onaqa lan angro bei seŋ oqo sawaq dena brantonaq e unem. A na Qotei nambile gaigai unu qaji aqa toqor ojesosiqa tulan leleŋosiqa lan angro qolqe nanqi di minjrej, ³ “Ninŋi mandam ti yuwal ti nam banqa ti nami niñaqnjraib. Iga mati gago Qotei aqa wau tamo nanŋo lanjaq di toqor atnam soqnimqa di ninŋi na inŋi inŋi kalil di niñaqnjriy.” ⁴ Onaqa tamo gembub toqor eleŋeb di marnab e quem. Tamo 144,000 nanŋo lanjaq di toqor ateleŋeb. Tamo nanqi di Israel nanŋo moma utru 12 nanŋo leŋ. ⁵ Juda aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Ruben aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Gat aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. ⁶ Aser aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Naptali aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Manase aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. ⁷ Simeon aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Livai aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Isakar aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. ⁸ Sebulun aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Josep aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb. Benjamin aqa leŋ na tamo 12,000 nanqi toqor eleŋeb.

Tamo unŋasari tulan gargekoba nanqi koroesosibqa Qotei binjiyoqneb

⁹ Onaqa bunuqna e olo nam atsimqa tamo unŋasari tulan gargekoba koroesonab unjrem. Tamo unŋasari nanqi di tamo bei na sisiyqa keresai. Nanqi leŋ segi segi, sawa segi segi, jejamu segi segi, anjam maro segi segi. Nanqi awo jaram ti Kaja Du ti nanŋo areq di tigelosibqa gara jugo qat olekokba jigeleŋosib nanŋo ban na tuwom

banqa ojelerjesoqneb. ¹⁰ Osib nanği singila na endegsib maroqneb, “Iga padalqa laqnamqa gago Qotei awo jaram kobaq di awejunu qaji nanği Kaja Du wo na iga elejosib boletgeb.”

¹¹ Onaqa laŋ anğro kalil nanği na awo jaram ti tamo gate nanği ti wagme qolqe ɲambile so qaji nanği ti agutnjsib tigelesoqneb. Tigelesosibqa awo jaram namoq di singa pulutoqnsib Qotei qa endegsib louoqneb, ¹² “Bole. Gago Qotei a bati gaigai arebolebole ti rianğ ti powo ti ñam ti singila ti sqas. Deqa iga a biŋiyoqnsim sqom. Bole.”

Qotei na aqa tamo unğasari nanğo gulbe kalil kobotetnjqas

¹³ Onaqa tamo gate bei na nenembej, “Tamo unğasari gara qat olekokba jigejunub qaji di yai nanği? Nanği tal qabe?” ¹⁴ Onaqa e na kamba minjem, “O ijo tamo koba, ni segi qalie.” Onaqa merbej, “Tamo unğasari nanği di jeu tamo nanği na tulaŋ ugeugeinjsib gulbe ti jaqatınğ ti enjreb. Nanği Kaja Du aqa leŋ aiyej qaji dena nanğo gara yanseleronab qatej. ¹⁵ Deqa nanği Qotei aqa awo jaram namoq di tigelooqnsibqa bati gaigai qanam ti qolo ti Qotei aqa atra tal miligiq di sosibqa a waueteqnuub. Qotei awo jaram kobaq di awejunu qaji a segi nanği koba na sosimqa taqatnjqroqnas. ¹⁶ Deqa nanği olo bunu mamnjqasai. Nanği bunu ya qarnjqasai. Serğ na olo nanği kanğkanğnjqasai. Inği bei na dego nanği kanğkanğnjqasai. ¹⁷ Kaja Du awo jaram jojomq di unu qaji a nanğo Mandor Koba gaigai sqas. A nanği joqoqnsim ɲambile gaigai sqajqa ya jumbumq giloqnas. Qotei na nanğo ɲam ya kalil nuntetnjqrimqa nanği olo bunu akamqasai.”

¹ Onaqa Kaja Du a kandel aqa namur namba 7 waqton-aqa laŋ qureq di naŋgi kirikiriosib sonab sawa dabkoŋosiq sokiŋalayej. ² Sokiŋalayonaq e na laŋ aŋgro 7 Qotei aqa ulatamuq di tigelesoqneb qaji naŋgi unjrem. Unjrem di naŋgi gul 7 ojsib tigelesoqneb.

³ Onaqa laŋ aŋgro bei bosiq atra bijal jojomq di tigelesoqnej. A tabir gol na gereiyo qaji di ojesoqnej. Di kiyaaqa? A ŋam sum osim tabir miligiq di bilentosim koitimqa qurem quleq ti oqwajqa deqa. Onaqa naŋgi ŋam sum koba a yonabqa osiq Qotei aqa segi tamo ungasari kalil naŋgo pailyo ti ŋam sum de ti turtosiq atra bijal gol na gereiyo qaji dia Qotei atraiyej. Atra bijal di awo jaram namoq di unu. ⁴ Atraiyonaqa Qotei aqa segi tamo ungasari naŋgo pailyo ti qurem quleqt de ti laŋ aŋgro aqa baŋq dena oqsqa Qotei aqa ulatamuq di brantej. ⁵ Onaqa laŋ aŋgro a tabir di osiq atra bijalq dena ŋamyuwo osiq tabirq di jugonaq maqonaqa waiyonaq mandamq aiyej. Ainaqa kola anjam ti qatronj ti minjal ti miminj koba ti brantej.

Laŋ aŋgro qolqe naŋgi gul anjameb

⁶ Onaqa laŋ aŋgro 7 gul 7 ojesoqneb qaji naŋgi gul anjamqajqa tigelosib rarieb.

⁷ Laŋ aŋgro namba 1 a namo aqa gul anjamej. Gul anjamaqa ais awa bul ŋamyuwo ti leŋ ti turtosib mandamq aiyeb. Ainabqa ŋamtaŋ ti ŋiŋ ti mandam taqal qujaiq di so qaji di kalil yuekriteb. Mandam taqal aiyel uratonab soqnej.

⁸ Onaqa laŋ aŋgro namba 2 na aqa gul anjamaqa inŋi bei mana kobaquja bul yusiq puloŋeqnaqa osib waiyonab yuwalq aiyej. Ainaqa yuwal taqal qujai leŋ bulyej. Yuwal taqal aiyel leŋ bulyosai. ⁹ Degonaqa wagme kalil yuwal taqal qujaiq di ŋambile so qaji naŋgi moreŋeb. Qobuŋ kalil dego yuwal taqal qujaiq di so qaji naŋgi padalekriteb.

¹⁰ Onaqa laŋ aŋgro namba 3 na aqa gul anjamonaqa bongar kobaquja tor bul yusiq puloŋosiq laŋ qure uratosiq ya ti ya jumbum ti mandam taqal qujaiq di so qaji deq aiyej. Mandam taqal aiyelq di sai. ¹¹ Bongar di aqa ñam Isa Koba. Bongar di ya ti ya jumbum ti mandam taqal qujaiq di so qaji deq ainaqa ya di isakobaeb. Deqa tamo gargekoba naŋgi ya di uysib isakobainjrnaqa morejeb.

¹² Onaqa laŋ aŋgro namba 4 na aqa gul anjamonaqa seŋ taqal qujai ugeej. Bai taqal qujai dego ugeej. Bongar kalil laŋ taqal qujaiq di so qaji naŋgi dego ugeelejeb. Laŋ taqal aiyelq di sai. Deqa qanam seŋ taqal qujai ambruej. Qolo bai taqal qujai ambruej. Bongar kalil laŋ taqal qujaiq di so qaji naŋgi dego ambruelejeb.

¹³ Onaqa e olo ŋam atsimqa baira kobaquja laŋ sorgomq di tiosiq laqnaq unem. A tulaŋ leleŋosiq endegsi marnaq e quem, “O aiyu! Laŋ aŋgro qalub naŋgi gul anjamosaiunub. Naŋgi gul anjamabqa tamo ungasari mandamq di unub qaji naŋgi gulbe tulaŋ kokba osib padalougetqab.”

9

Laŋ aŋgro namba 5 na aqa gul anjamej

¹ Onaqa laŋ aŋgro namba 5 na aqa gul anjamonaqa bongar bei laŋ uratosiq mandamq aiyeqnaq e unem. Unem di naŋgi na bongar di siŋgila yonabqa a gilsiq sub guma koba waqtej. ² Waqtonaqa qurem koba subq dena oqej. Liki yusiq qurem koba oqeqnu dego kere. Subq dena qurem oqsiqa seŋ ti laŋ ti ambrutej. ³ Onaqa quremq dena sis tulaŋ gargekoba naŋgi brantosib mandamq aiyelejeb. Mandamq ainabqa Qotei na naŋgi siŋgila koba enjrej. Siŋgila di belqalaqala naŋgo siŋgila ti kere. ⁴ Siŋgila enjrsiqa minjrej, “Niŋgi na ñiŋ ti ŋam baŋga gesgi ti ŋamtaŋ ti ugeugeinjraib. Naŋgi uratnjrib soqneb. Tamo ungasari naŋgo lanjaq di Qotei aqa toqor osai qaji

nanġi segi ugeugeinjriy. ⁵ Ugeugeinjrsib jaqatinj koba enjroqnbqa bai 5 nanġi jaqatinj oqnsib sqab. Ariya ninġi na nanġi moiyojnraib. Jaqatinj segi enjroqniy.” Onaqa sis nanġi dena tamo unġasari Qotei aqa toqor osai qaji nanġi jaqatinj tulaġ uge enjroqneb. Belqalaqala na tamo unġasari nanġi uñinjreqnub dego kere. ⁶ Bati deqa tamo unġasari nanġi morenqa gam ñamab ñamab ugeinjrqas. Nanġi morenqa are soqnim nanġi morenqa keresai.

⁷ E sis nanġi unjrem di hos qoto qa gilqajqa walatnjreqnub dego kere. Sis nanġo gateq di gate tatal gol na gereiyo qaji atelejesoqneb. Nanġo ulatamu tamo ulatamu bul. ⁸ Nanġo gate banġa olekoba. Uña nanġo gate banġa bul. Nanġo qalagei laion nanġo qalagei bul. ⁹ Nanġo are targaq di gara jugo dumu bul singila koba atesoqneb. Nanġo bari aqa anjam ato hos gargekoba roñgom ti qoto qa gurgur ti gileqnab sinġa anjam ateqnub dego kere. ¹⁰ Sis nanġo weru belqalaqala nanġo weru bul, qaja ti. Nanġo singila weruqsi unu. Weru dena tamo unġasari nanġi jaqatinj enjrqas kere. Yim nanġi bai 5 jaqatinj oqnsib sqab. ¹¹ Sis nanġo mandor agi sub guma koba taqato qaji laġ anġro. Aqa ñam Hibru anjam na Abadon. Gago anjam na Tamo Padaltnjro Qaji.

¹² Gulbe kobaquja namba 1 agi koboqo. Ninġi quiy. Gulbe kokba aiyel brantosai unub. Sokiñalayosib brantqab.

Laj anġro namba 6 na aqa gul anjamej

¹³ Onaqa laġ anġro namba 6 na aqa gul anjamonaqa atra bijal gol na gereiyo qaji aqa qala qolqe nanġo ambleq dena tamo bei aqa kakro brantonaq e quem. Atra bijal di Qotei aqa ulatamuq di unu. ¹⁴ Onaqa tamo dena laġ anġro namba 6 gul ojesoqnej qaji di minnej, “Laj anġro qolqe Yufretis ya koba qalaaq di tontnjreb unub qaji nanġi di

palontnjre.” ¹⁵ Onaqa laŋ aŋgro namba 6 a anjam di qusiqa gilsiq laŋ aŋgro qolqe naŋgi di palontnjrej. Naŋgi na tamo uŋgasari kalil mandam taqal qujaiq di so qaji naŋgi ñumib moreŋqajqa deqa osiq naŋgi palontnjrej. Tamo uŋgasari mandam taqal aiyelq di so qaji naŋgi ñumqasai. Naŋgi bole sqab. Bati Qotei a nami giltej qaji di brantimqa laŋ aŋgro qolqe naŋgi dena tamo uŋgasari naŋgi ñumqab. Naŋgi deqa tariŋosib sonab bati di tintiŋ brantonaqa laŋ aŋgro namba 6 a gilsiq naŋgi palontnjrej. ¹⁶ Onaqa qaja tamo tulaŋ gargekoba hos quraq di awesoqneb qaji naŋgi branteb. Naŋgi 200 milion e degsi quem. ¹⁷ E ŋeio bulosimqa tamo hos quraq di awesoqneb qaji naŋgi unjrem di naŋgo are targaq di gara jugo dumu bul siŋgila koba jigelenesoqneb. Gara jugo qudei di naŋgo wala lent. Qudei qenjent. Qudei merient. Hos naŋgo gate laion naŋgo gate bul. Naŋgo medabuq na ŋamyuwo ti qurem ti meniŋ yuo ti branteleneb. ¹⁸ Gulbe qalub dena tamo uŋgasari kalil mandam taqal qujaiq di so qaji naŋgi ñumeleneb. Mandam taqal aiyel urateb. ŋamyuwo ti qurem ti meniŋ yuo ti hos naŋgo medabuq na branteleneb qaji dena tamo uŋgasari naŋgi ñumeleneb. ¹⁹ Hos naŋgo siŋgila naŋgo medabuqsi weruqsi unu. Naŋgo weru amal bul, gate ti. Naŋgo weru dena tamo uŋgasari naŋgi ugeugeinjre qnub.

²⁰ Ariya tamo uŋgasari gulbe qalub dena ñumosai qaji naŋgi are bulyosai. Naŋgi mondor uge uge ti gisaŋ qotei naŋgo sulum ti bininjroqneb. Naŋgo kumbra uge di naŋgi uratosai qneb. Naŋgo segi baŋ na sulum di gereiyoqneb. Gol na silva na bras na meniŋ na ŋamtaŋ na ti gereiyoqneb. Sulum di qunuŋ sai qoji. Deqa naŋgi ŋam atqa keresai. Naŋgi anjam quqwa keresai. Naŋgi walwelqa keresai. ²¹ Tamo uŋgasari naŋgi di leŋ ojoqneb. Naŋgi gumaninjoqneb. Naŋgi quñam qaloqneb. Naŋgi

sambalaoqneb. Nanği bajınoqneb. Nanğo kumbra uge uge kalil di nanği uratosaiioqneb. Osib are bulyosaiioqneb.

10

Jon a buk kiñala uyej

¹ Onaqa lañ anğro bei a lañ goge na aiyeqnaq e unem. A lañ anğro siñgila koba. A lañbi na kabuosiqa aqa gateq di tuembiñ atesoqnej. Aqa ulatamu señ bul suwañoqnej. Aqa siñga tal ai yusiq ñangao bul. ² Aqa bañq di buk kiñala bei waqesonaq ojesoqnej. Aqa siñga wo yuwalq di atej. Siñga qonañ mandamq di atej. ³ A tulañ leleñej. Laion anjameqnu dego kere. Lelenonaqa kola 7 nanği anjam ateb. ⁴ Kola 7 nanği anjam atnabqa e nanğo anjam qusim nengrenyqa laqnamqa lañ goge dia tamo bei anjam marnaqa e aqa kakro quem. A na merbej, “Kola 7 nanğo anjam di qusim tent. Nengrenyaim.”

⁵ Onaqa lañ anğro yuwalqsi mandamqsi siñga atsiq tigelesonaq e unem qaji a na aqa bañ wo soqtonaqa lañq oqej. ⁶ Osiqa Qotei lañ ti mandam ti yuwal ti ingi ingi kalil ti gereiyelenej qaji aqa ñam na endegsi marej, “E bole marqai. Diño bati jojomqo. Deqa Qotei a tariñsokobaiyqasai. ⁷ Lañ anğro namba 7 na aqa gul anjamamqa Qotei aqa uli anjam nami aqa medabu o tamo nanği minjroqnej qaji di a na babtekritqas. Uli anjam di Qotei aqa anjam bole. Aqa medabu o tamo nanği di aqa wau tamo.”

⁸ Onaqa tamo lañ goge dia anjam merbonaq e aqa kakro quem qaji a na olo merbej, “Ni gilsim lañ anğro aqa siñga yuwalqsi mandamqsi atsiq tigelejunu qaji aqa bañq di buk waqejunu di yayiosim am.” ⁹ Onaqa e lañ anğro di aqa areq gilsim minjem, “Ni buk kiñala ino bañ na ojejunum qaji di e ebe.” Onaqa merbej, “Ni osim uye. Uyimqa ino medabuq di bisim qaq bul tulañ qaqtirımqas. Aisim ino bi aniq di isakobaimqas.” ¹⁰ A degsi merbonaqa e aqa bañq dena buk

kiñala di yayiosim uyem. E uynamqa ijo medabuq di bisim qaq bul tulañ qaqatiñbej. Aisiq ijo bi aniq di isakobaibej.

¹¹ Onaqa nanği na olo merbeb, “Ni Qotei aqa medabu osimqa anjam palontoqnqam. Tamo unğasari leñ segi segi, sawa segi segi, anjam maro segi segi nanço kumbra qa ni anjam palontoqnqam. Mandor kokba gargekoba nanço kumbra qa dego ni anjam palontoqnqam.”

11

Tamo aiyel nanği Qotei aqa anjam palontoqneb

¹ Onaqa nanği na e walwelqajqa toqoñ ebsibqa merbeb, “Ni toqoñ endi waiyosim Qotei aqa atra tal aqa ole keret. Osim atra bijal aqa ole dego keret. Tamo unğasari atra tal miligiq di loueqnub qaji nanği dego sisiy. ² Ariya ni que. Koro sawa atra tal meq di unu qaji di keretaim. Di urat. Qotei na koro sawa di tamo Juda sai nanği enjrimqa nanği aqa qure koba niñaqyoqnibqa bai 42 gilqas. ³ Bati deqa e na ijo anjam palonto tamo aiyel qarınjritqa nanği are ugeo qaji gara jigsib ijo anjam palontoqnibqa bati 1,260 gilqas.”

⁴ Tamo aiyel di kanar qeli bul. Nanği aiyel lam bul dego. Nanği mandam taqato qaji Tamo Koba aqa ulatamuq di tigelejunub. ⁵ Tamo qudei na nanği aiyel ugeugeinjrqa maribqa nanço aiyel medabuq na nıamyuwo brantosim nanço jeu tamo nanği di koitnjrim yuekritisib moreñqab. Tamo bei na nanği aiyel ugeugeinjrqa marimqa kumbra dena qujai a segi moiqas. ⁶ Qotei na nanği aiyel singila enjrimqa nanço anjam maro bati qa nanği lañ getentibqa awa bqasai. A na nanği aiyel singila enjrimqa nanği maribqa ya kalil leñ bulyqas. Nanği aiyel na tamo unğasari nanği gulbe uge uge enjroqnqa kere. Yim dena nanği tulañ niñaqoqnqab. Nanği aiyel mañwa di babtqajqa are soqnim babtoqnqab.

⁷ Nango aiyel anjam maro bati koboamqa wagme juwan sub guma kobaq di unu qaji a subq dena brantosim nangi aiyel qoto itnjrsim a qoto singilaosim nangi ñumim moreñqab. ⁸ Moreñabqa nango aiyel jejamu qure aqa gam koba ambleq di uratnjrib sqab. Qure di aqa ñam iga sasirosim mareqnum, “Sodom ti Isip ti.” Qure dia nami nango Tamo Koba ñamburbasq di qamnab moiyej. ⁹ Nango aiyel jejamu gam ambleq di soqnibqa tamo unğasari jejamu segi segi, sawa segi segi, anjam maro segi segi, leñ segi segi kalil nangi beleşosib nango aiyel jejamu koqnjroqnibqa bati qalub bei oto gilqas. Nango aiyel jejamu subq atqa saidoqnqab. ¹⁰ Nangi aiyel moreñonub deqa tamo unğasari kalil mandamq di unub qaji nangi tulañ areboleboleinjroqnimqa inği uyoqnsib lou tuoqnsib nango was nangi lueinjroqnqab. Nangi kumbra degyoqnqab. Di kiyayaqa? Qotei aqa medabu o tamo aiyel nangi dena tamo unğasari kalil mandamq di so qaji nangi jaqatinğ koba enjroqneb deqa.

¹¹ Bati qalub bei oto di koboonaqa Qotei na jagwa qarinyonaqa nango aiyel miligiq aiyej. Ainaqa nangi aiyel olo mondor osib ñambile sosib tigeleb. Tigelonabqa tamo unğasari nangi na nangi aiyel unjrsib tulañ ulaugeteb. ¹² Onaqa lañ goge dia lañ anğro bei a tulañ leleşosiq nangi aiyel metnjrej, “Niñgi goge endeq boiy.” Metnjrnaqa nangi aiyel aqa kakro qusibqa lañbi miligiq na lañ qureq oqeqnabqa nango jeu tamo nangi na nangi koqnjresoqneb. ¹³ Onaqa bati qujai deqa mimiñ tulañ kobaquja dosiq qure koba di reñginjyonaqa qure taqal qujai padalej. Qure taqal 9 padalosai. Mimiñ dena tamo unğasari 7,000 padaltnjrej. Onaqa tamo unğasari mimiñ dena padaltnjrosai qaji nangi tulañ ulaugetosib Qotei lañ qureq di unu qaji aqa ñam soqteb.

¹⁴ Gulbe kobaquja namba 2 agi koboqo. Niñgi quiy.

Sokiñalayimqa olo gulbe kobaquja namba 3 brantqas.

Lañ angro namba 7 na aqa gul anjamej

¹⁵ Onaqa lañ angro namba 7 na aqa gul anjamonaqa tamo ungasari kalil lañ qureq di so qaji nanği tulañ leleñosib endegsib marnab e quem, “Gago Tamo Koba aqa Kristus wo Mandor Kokba sqajqa bati brantqo. Deqa nanği aiyel bati gaigai Mandor Kokba sosib mandam taqatqab.”

¹⁶ Onaqa tamo gate 24 Qotei aqa ulatamuq di nanžo awo jaramqsi awesoqneb qaji nanği singa pulutosib ñam quosib Qotei louetoqneb. ¹⁷ Osib endegsib pailyoqneb, “O Tamo Koba Qotei, singila kalil inoq di unu.

Ni bini unum. Ni nami soqnem.

Ni na ino singila osim ni Mandor Kobaonum.

Deqa iga ni biñimeqnum.

¹⁸ Sawa bei bei qaji nanği tulañ minjin oqetnjreqnu.

Ino minjin oqwajqa bati dego brantqo.

Ni na tamo ungasari moreño qaji nanği peginjrqaqqa bati brantqo.

Ni na ino wau tamo kalil nanği awai bole enjrqaqqa bati dego brantqo.

Ino wau tamo nanği di agi ino medabu o qaji tamo ti, ino segi tamo ungasari bole nanği ti, tamo kalil ino ñam qa ulaeqñub qaji nanği ti.

Ino wau tamo nanği di agi tamo ñam kokba ti tamo ñam saiqoji ti. Ni na nanği awai bole enjrqaqqa bati brantqo.

Ariya tamo ungasari mandam ugeugeiyeqñub qaji nanği ni na kamba ugeugeinjrqa bati dego brantqo.”

¹⁹ Tamo gate 24 nanği degsib Qotei qa loueqñabqa lañ angro nanği na Qotei aqa atra tal lañ qureq di unu qaji aqa siran waqteb. Waqtosibqa Qotei aqa dal anjam so qaji ñam monğum tal miligiq di sonaq uneb. Onaqa minjal ti

qatron ti kola anjam ti mimin ti ais ongol kokba awa bul ti aiyelejeb.

12

Jon a uña bei amal uge wo unjrej

¹ Lan goge dia Qotei aqa manwa bei brantonaq e unem. E unem di uña bei tigelesoqnej. Uña di a seņ na kabuosiqqa baiq di tigelesoqnej. Aqa gateq di bongar 12 atsiq soqnej.

² Uña di a guman ti. A angro oqajqa jejamu jaqatinyeqnaqa tulan pailoqnej. ³ Onaqa lan goge dia manwa bei brantonaq e unem. E unem di amal lent kobaquja soqnej. Amal di aqa gate 7 ti aqa qala 10 ti soqnej. Aqa gateq di dego gate tatal 7 soqneb. Gate tatal di mandor kokba nanġi na ateqnub deqaji bul. ⁴ Aqa weru na bongar kalil lan taqal qujaiq di so qaji nanġi butuynjrnaqa ululoņosib mandamq aiyelejeb. Lan taqal aiyelq di sai.

Uña di anġrotimqa amal dena anġro a qalsim uyqajqa deqa osiq uña aqa areq di tigelesosiq koqyosiq tariņoqnej. ⁵ Onaqa uña di aqaratonaca aqa anġro mel ġambabej. Anġro di mondoņ Qotei na siņgila yimqa a bu toqoņ ojsim tamo unġasari kalil sawa sawa kalilq di unub qaji nanġi siņgila na taqatnġroqnas. Anġro mel ġambabej qaji di Qotei na oqujatosiq lan qureq osi oqej. Oqsiqu aqa awo jaramq di awotej. ⁶ Onaqa uña di a ulanosiqa wadau sawaq gilej. Dia aqa segi so sawa Qotei na nami gereiyetej. A di soqnimqa Qotei na bati 1,260 a taqatesosim inġi anaiyoqnas.

⁷ Ariya lan goge dia qoto koba brantej. Lan anġro gate Maikel aqa lan anġro nanġi ti tigelosib amal qoto iteb. Onaqa amal aqa lan anġro nanġi ti kamba tigelosib Maikel aqa lan anġro nanġi ti qoto itnġreb. ⁸ Onaqa amal aqa lan anġro nanġi ti qoto siņgilaqajqa keresaiinġrej deqa nanġi lan qureq di sqa keresai. ⁹ Qotei aqa lan anġro

nanği na amal kobaquja aqa laŋ anğro nanği ti breinjrnab mandamq aiyelerjeb. Amal di nami soqnej qaji. Aqa ñam Satan. Aqa ñam bei, “Tamo Uŋgasari Kalil Nanço Ñam Ugetetnjro Qaji.” A na tamo uŋgasari kalil mandamq di unub qaji nanği gisa gisaŋnjreqnu.

¹⁰ Onaqa olo laŋ goge dia laŋ anğro bei tulaŋ lelejon-aqa e aqa kakro quem. A anjam endegsi marej, “Tamo uŋgasari nanği padalqa laqnabqa gago Qotei na nanği eleşqo. A kumbra di yqo deqa aqa siŋgila boleq dekritqo. A gago Mandor Koba unu. Amal na qolo ti qanam ti Qotei aqa ulatamuq di gago Kristen was nanço ñam ugetetnjreqnu. Amal di waiyonub mandamq aiqo. Deqa bini Qotei aqa Kristus a ñam koba ti siŋgila koba ti unu. ¹¹ Gago was nanği nanço segi jejamu bole sqajqa deqa are qalo-saiyoqneb. Kaja Du a moisiq aqa leŋ aiyej deqa nanği qoto bunyoqnsib endegsib are qaloqneb, ‘Uŋgum, jeu tamo nanği na iga lugwajqa marsib lugwab di kere. Iga deqa ulaqasai.’ Nanği degsib are qaloqnsib Yesus aqa anjam mare mare laqneb. ¹² Deqa laŋ qure ti tamo uŋgasari laŋ qureq di unub qaji niŋgi ti areboleboleiŋgeme. Mandam ti yuwal ti niŋgi geregere ŋam atiy. Gulbe kobaquja nuŋgoq di brantqas. Satan a sokiñalayosim padalqas di qalieosiq deqa minjiŋ ani oqetqoqa niŋgi ugeugeiŋgwa aiqo.” Laŋ anğro a anjam degsi marej.

¹³ Amal di waiyonab mandamq aiyej di unsiqa a na uŋa anğro mel ŋambabtej qaji di qalim moiqaqqa deqa dadauryoqnej. ¹⁴ Onaqa nanği na baira kobaquja aqa bari aiyej uŋa di yonabqa jigsıqa amal di uratosıqa pururuosıqa aqa segi so sawaq gılsıqa wadau sawaq di brantej. Dia Qotei na uŋa di geregere taqatosimqa wausau qalub bai 6 iŋgi anaiyoqnaqas. ¹⁵ Onaqa e olo ŋam atsimqa amal aqa medabuq na ya beqyonaqa ya meli do bulosıqa uŋa di dauryonaq unem. Ya dena uŋa di qalsim moiyoqajqa

deqa amal na ya di beqyej. ¹⁶ Onaqa mandam na uña aqaryaiyosiqqa meañosiqa ya amal na beqyej qaji di kalil uyekritej. ¹⁷ Deqa amal a uña qa minjin ani oqetonaqa uña aqa angro qudei nañgi qoto itnjqajqa gilej. Uña aqa angro nañgi di agi tamo ungasari Qotei aqa dal anjam dauryoqnsibqa Yesus aqa anjam mare mare laqnub qaji. ¹⁸ Ariya amal a gilsiqqa alile di tigelesoqnej.

13

Wagme juwan aiyel nañgi branteb

¹ Onaqa e olo ñam atsimqa wagme juwan unem. A yuwalq dena brantonaq unem. Aqa gate 7 ti aqa qala 10 ti soqneb. Aqa qalaq di gate tatal 10 soqneb. Gate tatal di mandor kokba nañgi na ateqnub deqaji bul. Aqa gateq di ñam qudei nenngrenjonab soqneb. Ñam di Qotei misilinjo qaji ñam. ² Wagme juwan e unem qaji di pusi juwan bul kobaquja. Pusi di aqa ñam lepat. Aqa singa bea aqa singa bul. Aqa medabu laion aqa medabu bul. Amal na aqa segi singila wagme juwan di yosiqqa minjej, “Ni e ombla mandor kokba sqom.” Osiqa a ñam kobaquja yej. ³ Wagme juwan di aqa gate bei nami qalnab moisiq yu ti so bulonaq e unem. Yu di olo mosoonaq e aqa pirigi unem. Onaqa tamo ungasari kalil wagme juwan di uneb qaji nañgi tulan prugugetosib a dauryoqneb. ⁴ Amal na aqa segi ñam wagme juwan di yej deqa tamo ungasari nañgi amal a qa louoqneb. Osib wagme juwan a qa dego louoqnsibqa maroqneb, “Tamo yai aqa singila wagme juwan aqa singila ti kere? Tamo yai na a qoto itqa kere? Tamo dego bei sosai.”

⁵ Onaqa Qotei na wagme juwan di odyonaqa tigelosiqqa diqoqnsiqqa Qotei misilinjoqnej. Qotei na a singila yonaqa bai 42 a kumbra di yoqnej. ⁶ Yoqnsiqqa aqa segi medabu waqtoqnsiqqa Qotei misilinjoqnej. Osiqa Qotei aqa ñam

ti aqa tal ti tamo ungasari lan qureq di unub qaji nanngi ti misilinjroqnej. ⁷ Onaqa Qotei na wagme juwan di olo odyonaqa tigelosiqqa Qotei aqa segi tamo ungasari nanngi qoto itnjroqnsiqqa nanngi ñumoqnsiqqa a segi qoto singilaoqnej. Onaqa Qotei na a olo singila yonaqa a na tamo ungasari kalil leñ segi segi, sawa segi segi, anjam maro segi segi, jejamu segi segi nanngi taqatnjroqnej. ⁸ Deqa tamo ungasari kalil mandamq di unub qaji nanngi na wagme juwan di biñiyiqnsib aqa ñam tulan soqtoqnqab. Tamo ungasari nanngi di Qotei a nami mandam atosaisosiqqa nanngi ñambile gaigai sqajqa saidosiq ñambile qa buk miligiq di nanngo ñam nengrenyqa uratej. Buk di agi Kaja Du nami qalnab moiyej qaji aqa buk.

⁹ Tamo a dabkala ti sqas di a anjam endi geregere qusim poiyem. ¹⁰ Qotei a tamo bei tonto talq di waiyqa marimqa tamo di osib tonto talq di waiyqab. Tamo bei na tamo bei sebru na qalqas di a kamba sebru na qalib moiqqas. Kumbra deqaji brantimqa bati deqa Qotei aqa segi tamo ungasari nanngi Yesus qa nanngo areqalo singilatoqnebe. Osib gulbe qoboiyoqnsib soqnebe.

¹¹ Onaqa wagme juwan bei mandam miligiq na brantonaq e unem. Wagme di aqa gateq di qala aiyel soqneb. Qala di kaja du nanngo qala bul. E aqa anjam maro quem di amal aqa anjam maro bul. ¹² Wagme juwan dena wagme juwan e nami unem qaji aqa singila kalil yaiyej. Yaiyosiqqa a na mandam ti tamo ungasari mandamq di so qaji nanngi ti nanngo areqalo tigeltetnjreqnaqa nanngi wagme juwan e nami unem qaji a qa loueqnub. Wagme juwan e nami unem qaji di agi qalnab moisiqa aqa yu olo mosoonaq e aqa pirigi unem. ¹³ Wagme juwan bunu brantej qaji di a mañwa tulan kokba babteqnaq e unem. A mañwa bei endegsi babteqnu. A na tamo ungasari nanngo ulatamuq di ñamyuwo meteqnaqa lan goge na ñamyuwo brantoqnsiqqa

mandamq aiyeqnu. ¹⁴ Qotei na odyej deqa a manwa di wagme juwan nami brantej qaji aqa ulatamqu di babteqnu. Osiqa kumbra dena a na tamo ungasari mandamq di so qaji nanqi gisa gisanjroqnsiqa endegsi minjreqnu, “Ninji sulum bei gereiyiy. Gereiyqa osibqa wagme juwan aqa ulatamu bul gereiyosib aqa ñam soqtoqniy.” Wagme juwan di agi nami serie na qalnab moisiq olo tigelosiqa ñambile soqnej. ¹⁵ Qotei na wagme juwan bunu brantej qaji di odyonaqa a na sulum di mondor yonaqa a ñambile osiqa anjam mareqnu. A degyeqnu. Di kiyaaqa? Tamo ungasari nanqi sulum di binjiyoqnsib a qa louoqnqajqa deqa. Tamo ungasari sulum di binjiyqa urateqnu qaji nanqi di a na ñumim morenqab.

¹⁶ Ariya wagme juwan bunu brantej qaji a na aqa wau tamo nanqi endegsi minjreqnu, “Ninji na tamo ungasari kalil nanjo ban woqsi lanjaqsi ijo toqor atetnjriy.” Degsi minjreqnaqa nanqi giloqnsib toqor atetnjreqnub. Tamo ñam saiqoji nanqi ti tamo ñam ti tamo ñoro ti tamo inji inji saiqoji nanqi ti kanjal tamo ti tamo nanjo segi wau ojo qaji nanqi ti kalil nanjo ban woqsi lanjaqsi toqor ateleqneqnu. ¹⁷ Tamo bei aqaq di toqor atqa minjib saidqas di a olo bunuqna inji awaiyqajqa getentqab. A inji bei qarinyosim silali oqajqa dego getentqab. Toqor di wagme juwan aqa segi ñam. Iga ñam di sisiyqom di aqa utru brantqas. ¹⁸ Tamo a areqalo bole ti sqas di a wagme juwan aqa ñam di gegerere sisiyosim poiyem. Ñam di tamo nanjo ñam bul. Iga ñam di sisiyqom di 666 brantqas.

14

Kaja Du aqa tamo ungasari nanqi lou bunuj na louoqneb

¹ Onaqa e olo ñam atsimqa Kaja Du a Saion manaq di tigelesonaq unem. Tamo 144,000 nanqi dego a koba na tigelesonab unjrem. Unjrem di nanjo lanjaq di Kaja Du

aqa ñam ti aqa Abu aqa ñam ti nenngrenyonab soqnej. ²Onaqa laŋ goge dia tamo ungasari tulaŋ gargekoba nanŋi anjam bei murqumyoqnsib mareq nabqa e nanŋo kakro quem. E nanŋo kakro quem di ya koba meli dosiq anjam ato bul. Kakro di kola aisiq anjam atobulej. E kakro quem di tamo nanŋi gombiŋ anjamo bul. ³Tamo ungasari nanŋi di Qotei aqa awo jaram namoq di tigelesosibqa wagme qolqe ŋabile so qaji nanŋi ti tamo gate nanŋi ti nanŋo ŋamdamuq di lou bunuj na louoqneb. Tamo 144,000 Qotei na nami mandamq dena awaiyelenej qaji nanŋi segi lou di qalieqa kere. Tamo qudei nanŋi lou di qalieqa keresai. ⁴Tamo 144,000 nanŋi di nami uŋa ti sambalaosaiqneb. Deqa nanŋo jejamu yala jigatosai. Nanŋi une saiqoji. Kaja Du a walweloŋiq sawa sawaq gileqnaqa nanŋi a dauryosib laqnub. Tamo kalil mandamq di unub qaji nanŋo ambleq dena Qotei na tamo 144,000 nanŋi di awaiyelenej. Deqa nanŋi iŋgi meli bunuj bulosib Qotei aqa Kaja Du wo nanŋo segi tamo unub. ⁵Nanŋi nami gisaŋ anjam bei marosaioqneb. Nanŋo jejamuq di une bei saiqoji.

Lan angro qalub nanŋi Qotei aqa anjam maroqneb

⁶Onaqa laŋ angro bei laŋ sorgomq di pururueqnaqa e unem. Lan angro dena Qotei aqa anjam bole bati gaigai sqas qaji di osi giloqnsiqa tamo ungasari kalil mandamq di unub qaji nanŋi minjroqnsiq laqnej. A na tamo ungasari leŋ segi segi, sawa segi segi, anjam maro segi segi, jejamu segi segi nanŋi turtnjroqnsiq anjam bole di minjroqnsiq laqnej. ⁷A tulaŋ leleŋoqnsiqa endegsi minjroqnej, “Qotei na tamo ungasari nanŋi peginjraqajqa bati brantqo. Deqa ningi Qotei ulaiyoqnsib aqa ñam soqtoqniy. Qotei a laŋ ti mandam ti yuwal ti ya jumbum ti kalil gereiyej. Deqa ningi a qa louoqniy.”

⁸ Onaqa laŋ angro bei na laŋ angro di dauryosiq bej. Bosiq endegi marej, “Qure koba Babilon a tulaŋ padalougetqo! Od, a tulaŋ padalougetqo! Babilon a na tamo ungasari kalil mandamq di so qaji nango are tigeltet-njreqnaqa nanŋi aqa sambala kumbra dauryoqneb. Osiqa a na wain siŋgila koba bul nanŋi anainjreqnaq nanario-qneb.”

⁹ Onaqa laŋ angro bei a laŋ angro aiyel nanŋi di daurnjrsiq bej. Bosiq tulaŋ leleŋosiq marej, “Tamo bei a wagme juwaŋ aqa sulum wo qa louoqnsimqa aqa lanjaqsi banqsi toqor oqas di a wain siŋgila koba uyobulqas. ¹⁰ Wain dena Qotei aqa minjin siŋgila koba sigitejunu. Qotei a wain di ya ti bulyosai. A na aqa minjin gambanq di qamsim tamo di anaiyim uyqas. Uysimqa Qotei aqa laŋ angro nanŋi Kaja Du ombla nango ulatamuq di ŋamyuwo na ti meniŋ yuo na ti jaqatiŋ koba oqnsim sqas. ¹¹ ŋamyuwo di aqa qurem bati gaigai oqoqnqas. Tamo nanŋi wagme juwaŋ aqa ñam ti aqa toqor ti osib aqa sulum wo biŋinjreqnub qaji nanŋi bati gaigai qanam ti qolo ti jaqatiŋ koba oqnsib sqab. Nanŋi aqaratqa keresai.”

¹² Kumbra deqaji brantimqa bati deqa Qotei aqa segi tamo ungasari nanŋi gulbe qoboiyoqnsib siŋgila na tigelesoqnebe. Nanŋi di Qotei aqa dal anjam dauryoqnsibqa Yesus qa nango areqalo siŋgilateqneb.

¹³ Onaqa laŋ goge dia tamo bei a leleŋonaqa e aqa kakro quem. A na merbej, “Ni anjam endegi nenŋrenye, ‘Bini qa ti bunuq qa ti tamo ungasari Tamo Koba a qa nango areqalo siŋgilatosib moreŋqab qaji nanŋi tulaŋ areboleboleinjrim sqab.’” Onaqa Qotei aqa Mondor a dego merbej, “Od, nanŋi mandam qa wau kalil uratosib laŋ qureq oqsib dia aqaratosib sqab. Kumbra bole kalil nanŋi mandamq di yoqneb qaji di aqa awai bole nanŋi laŋ qureq oqsib itqab.”

Mandam qa ingi meli gentqa batiqo

¹⁴ Onaqa e olo nam atsimqa lanjbi qat unem. Tamo bei a lanjbiq di awesoqnej. Tamo di a Tamo Angro bul. Aqa gateq di gate tatal gol na gereiyo qaji di atsiq soqnej. Aqa banq di sarep olekoba tulan qala uge ojesoqnej. ¹⁵ Onaqa lan angro bei a Qotei aqa atra talq dena brantosiqa tulan lelenosiqa tamo lanjbiq di awesoqnej qaji di minjej, “Ingi meli gentqa batiqo. Mandam qa ingi kalil meliekritonub deqa ni ino sarep osimqa ingi meli gingenye.” ¹⁶ Onaqa tamo lanjbiq di awesoqnej qaji a na aqa sarep ganinyosiqa mandamq di ingi melielenej di kalil gingenyej.

¹⁷ Onaqa olo lan angro bei a Qotei aqa atra tal lan qureq di unu qaji dena brantej. A dego sarep tulan qala uge ojesoqnej. ¹⁸ A brantonaqa olo lan angro bei a Qotei aqa atra bijalq dena brantej. Lan angro di Qotei na singila yonaqa a namyuwo taqatesoqnej. A brantosiqa tulan lelenosiqa lan angro sarep qala uge ojesoqnej qaji di minjej, “Mandam qa wain sil aqa gei meliekritonub. Deqa ni ino sarep qala uge di osimqa wain sil aqa gei gingenyosim sawa qujaiq di koroinjre.” ¹⁹ Degsi minjnaqa lan angro dena tigelosiqqa aqa sarep osiqa ganinyej. Ganinyosiqa mandamq di wain sil aqa gei melielenej qaji di kalil gingenyekritosiqa sawa qujaiq di koroinjrej. Osiqa wain gei parato qaji kulum kobaqujaq di breinjrej. Kulum dena Qotei aqa minjin sigitejunu. ²⁰ Kulum di qure koba aqa polomq di ateb unu. Kulum miligiq di nanji na wain sil aqa gei paraparainjnabqa kulumq dena lej koba aisiqa mandamq di tulan maqosiqa oqsiq hos nanjo medabu tinq di dirnej. Osiqa sawa tulan kobaquja kabutej. 300 kilomita dego.

15

Lan angro 7 nanji gulbe uge uge 7 ojesoqneb

¹ Onaqa maŋwa kobaquja bei laŋ goge di brantonaq e unem. Unsimqa tulaŋ prugugetem. Laŋ angro 7 naŋgi gulbe uge uge 7 ojesoqneb. Gulbe uge uge di koboamqa Qotei aqa minjiŋ torei koboqas. Amqa gulbe uge deqaji olo bunu brantqasai.

² Onaqa e ingi bei yuwal baŋga bul unem. A tulaŋ jeqilosiq qunuŋ bulej. Yuwal baban gogeq di ŋamyuwo puloŋoqnej. Tamo ungasari nami qoto siŋgilaosib wagme juwan ti aqa sulum ti aqa ñam aqa toqor ti gotraŋnjreb qaji naŋgi yuwal qalaq di tigelosib Qotei aqa gombiŋ ojelerjesoqneb. ³ Osib Qotei aqa wau tamo Moses aqa lou ti Kaja Du aqa lou na ti endegsib louoqneb,

“O Tamo Koba Qotei, siŋgila kalil inoq di unu.

Wau kalil ni yeqnum qaji di siŋgila koba.

Iga ino wau di unoqnsim deqa tulaŋ prugeqnum.

Tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji naŋgo Mandor Koba agi ni segi.

Kumbra kalil ni yeqnum qaji di tulaŋ boledamu.

⁴ O Tamo Koba, ni segi qujai kumbra tulaŋ bolequja yeqnum.

Ino jejamuq di une bei saiqoji.

Deqa tamo ungasari kalil naŋgi bati gaigai ni biŋimoqnsibqa ino ñam soqtoqnsib sqab.

Tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji naŋgi ino areq boqnsib ni qa louoqnqab.

Ino kumbra bole kalil ni segi na boleq babtekritonum.”

⁵ Onaqa e olo ŋam atsimqa Qotei aqa atra tal laŋ qureq di unu qaji aqa siran waqesonaq unem. Tal dia Qotei na aqa anjam bole babteqnu. ⁶ Onaqa laŋ angro 7 gulbe uge uge 7 di ojesoqneb qaji naŋgi Qotei aqa atra talq dena brantosib oqedeb. Naŋgi gara jugo qat tulaŋ boledamu jigelerjosib alalag gol na gereiyo qaji dena naŋgo are targaq di kainyosib soqneb. ⁷ Onaqa wagme ŋambile so

qaji bei a brantosiq tabir 7 gol na gereiyo qaji di eleḅosiqa laḅ aḅgro 7 naḅgi di enjrej. Tabir 7 di Qotei bati gaigai sqas qaji aqa minjiḅ na maqesoqneḅ. ⁸ Onaqa Qotei aqa rianḅ ti aqa siḅgila ti dena qurem koba oqsiqa Qotei aqa atra tal getentej. Deqa tamo bei a Qotei aqa atra tal miligiq gilqa keresai. Laḅ aḅgro 7 naḅgi gulbe uge uge 7 di bilentib koboamqa bati deqa tamo naḅgi olo Qotei aqa atra tal miligiq gilqa kere.

16

Laḅ aḅgro 7 naḅgi tabir 7 bilentonaḅ mandamq aiyej

¹ Onaqa tamo bei Qotei aqa atra tal miligiq di soqnej qaji a anjam bei marnaqa e aqa kakro quem. A tulaḅ leleḅosiqa laḅ aḅgro 7 naḅgi di endegsi minjrej, “Niḅgi tabir 7 Qotei aqa minjiḅ na maqeleḅejunu qaji di bimbleḅiyib mandamq aiyem.”

² Onaqa laḅ aḅgro matu a gilsiq aqa tabir namo bilentonaqa mandamq aiyej. Mandamq ainaqa tamo uḅgasari wagme juwaḅ aqa toqor osib aqa sulum biḅiy-oqneḅ qaji naḅgo jejamuq di yu siḅgila kokba tulaḅ uge bumbranyeleḅeb.

³ Onaqa laḅ aḅgro namba 2 a olo gilsiq aqa tabir yuwalq di bilentej. Bilentonaqa yuwal a tamo moiyo qaji naḅgo leḅ bulej. Onaqa iḅgi iḅgi kalil yuwal miligiq di ḅambile so qaji naḅgi moreḅekriteb.

⁴ Onaqa laḅ aḅgro namba 3 a kamba gilsiq aqa tabir bilentonaqa ya ti ya jumbum ti deq aiyej. Ainaqa ya kalil leḅ na ugeej. ⁵ Onaqa laḅ aḅgro bei a olo brantej. Laḅ aḅgro di ya kalil taqato qaji laḅ aḅgro. A na endegsi marnaq e quem, “O Qotei, ni bini unum. Ni nami soqnem. Ino kumbra kalil tulaḅ bolequja. Ino jejamuq di une bei saiqoji. Ni segi getento koba. Utru deqa ni na jeu tamo naḅgi peginjrsimqa gulbe endi naḅgoq qarinyonum. O

Qotei, ino kumbra di tulaŋ bole tintiŋ. ⁶ Jeu tamo nanŋi dena ino medabu o qaji tamo nanŋi ti ino segi tamo ungasari nanŋi ti moiyoŋnjreqnab nanŋo leŋ aiyooqnej. Deqa ni na kamba leŋ anainjronum nanŋi uynub. Keretosim anainjronum.” ⁷ Onaqa atra bijal a endegsi marnaq e quem, “Od, Tamo Koba Qotei, siŋgila kalil inoq di unu. Ni na jeu tamo nanŋi di peginjreqnum di ni kumbra bole tintiŋ yeqnum.”

⁸ Onaqa laŋ aŋgro namba 4 a gilsiq aqa tabir seŋq di bilentonaqa Qotei na odonaqa seŋ tulaŋ kaŋkaŋosiqa tamo nanŋo jejamu koitetnjrej. ⁹ Seŋ aqa ŋamyuwo di tulaŋ kaŋkaŋosiq tamo nanŋo jejamu koitetnjrej. Qotei na gulbe uge di qarinyej deqa nanŋi aqa ŋam misiliŋyoqnsib aqa ŋam soqtqa urateb. Osib nanŋi are bulyosai.

¹⁰ Onaqa laŋ aŋgro namba 5 a gilsiq aqa tabir osiqa wagme juwaŋ aqa awo jaramq di bilentej. Bilentonaqa tamo ungasari wagme juwaŋ na taqatnjresoqnej qaji nanŋi ambrukobainjrnaq soqneb. Sosib jaqatiŋ tulaŋ koba osib qala bisiriqtoqneb. ¹¹ Nanŋo jaqatiŋ qa ti yu uge uge nanŋo jejamuq di bumbranyeleŋeb qaji deqa ti nanŋi tulaŋ minjiŋ oqetnjrnaqa Qotei laŋ qureq di unu qaji a misiliŋyoqneb. Nanŋo kumbra uge uge yoqneb qaji di nanŋi uratosai. Nanŋi are bulyosai dego.

¹² Onaqa laŋ aŋgro namba 6 a gilsiq aqa tabir Yufretis ya kobaq di bilentej. Bilentonaqa ya jeŋosiq mandor kokba nanŋi seŋ oqo sawaq dena bqajqa gam waqej. ¹³ Onaqa e mondor uge qalub unjrem. Mondor uge qalub di balum du du bul. Nanŋi amal aqa medabuq na ti wagme juwaŋ aqa medabuq na ti gisaŋ anjam maro qaji wagme juwaŋ aqa medabuq na ti branteleŋeb. ¹⁴ Mondor uge qalub dena maŋwa gargekoba yoqnsibqa mandor kokba sawa sawa kalil taqatejunub qaji nanŋoq giloqnsib minjreqnub, “Niŋgi na nuŋgo qaja tamo kalil koroinjrsib

minjribqa Qotei a tamo ungasari nanği peginjırqa bati-amqa nanği qotelenqab.” Qotqajqa bati di Qotei sıngıla ti unu qaji aqa bati koba.

¹⁵ Onaqa Yesus a marej, “Ninği quiy. E bajın tamo bul nunğoq boqujatqai. Deqa tamo bei a nam sosim aqa gara tıgsım sqas di a areboleboleiyqas. A yosi laqasai. Tamo ungasari nanği aqa jemai unqasai.”

¹⁶ Ariya mondor uge qalub dena mandor kokba sawa sawa kalil taqatejunub qaji nanği joqsibqa Armagedon sawaq di koroinjreb. Nam Armagedon di Hibru anjam. Aqa damu, Megido mana.

¹⁷ Onaqa ları anğro namba 7 a gılsıqa aqa tabir jagwaq di bilentej. Bilentonaqa atra tal milıgıq di tamo bei a anjam marnaqa e aqa kakro quem. Tamo di a Qotei aqa awo jaram jojomq di tıgelesoqnej. A tuları lelenosıqa marej, “Gulbe kalil koboonub.” ¹⁸ Onaqa minjal ti qatroı ti kola anjam ti branteb. Mımın dego brantej. Mımın di tuları kobaquja. Mımın deqaji nami brantosaiıqnej. Qotei na Adam gereıyej bati deqa mımın deqaji brantosai dena bosı bosıq agı bini unum. ¹⁹ Mımın dena Babilon qure koba tuları niñaqyosıqa potoqalubtej. Qure kalil dego padaleleneb. Babilon aqa kumbra tuları ugedamu. Aqa kumbra deqa Qotei a are qalsıqa wain sıngıla koba gambaıq di qamsıq Babilon anaiyonaq uysıq nanariej. Wain dena Qotei aqa mınjın koba sigitejunu. ²⁰ Onaqa nui kalil nanğso so sawa uratosıb jaraiyeleneb. Mana kalil dego jaraiyosıb koboeb. ²¹ Bati deqa ais onğol kokba awa bul aiyelenej. Ais onğol di tuları kokba. Ais onğol segi segi nanğso gulbe 50 kilogram. Ais di ları goge na tamo nanğso jejamuq aısıqa nanği tuları ugeugeınjrej. Qotei na ais di qarınıyej deqa tamo nanği Qotei misilınıyoqneb.

17

Qotei na sambala uña kobaquja awai ugedamu yqas

¹ Onaqa lañ angro 7 tabir 7 ojesoqneq deqaji bei na bosiq merbej, “Ni endeq au. Bamqa Qotei na sambala uña kobaquja a pegiyosim awai ugedamu yim ni osormit unqam. Sambala uña di ya kokbaq di awejunu. ² Mandor kokba kalil mandamq di unub qaji nanği a ombla na sambalaoqnsib laqneq. Tamo kalil mandamq di unub qaji nanği dego a ti sambalaoqnsib laqneq. Deqa nanği wain bul uyoqnsib nanarioqneq.”

³ Onaqa Qotei aqa Mondor na e siñgilatbonaqa lañ angro dena e osiq wadau sawaq osi gilej. Osi gilnaqa e ñam atsim uña bei sonaq unem. Uña di a wagme juwan bei lent aqa quraq di awesoqnej. Wagme juwan aqa jejamuq di ñam gargekoba nenğrenyonab soqneq. Ñam di Qotei misilinjyo qaji ñam. Wagme juwan di aqa gate 7 soqneq. Aqa qala 10 dego soqneq. ⁴ Uña di gara lent utru aiyela dena kabuosiq soqnej. Gol ti meniñ naimyo ti kolilei boledamu na ti walaosiq awesoqnej. Aqa banq di gamban gol na gereiyo qaji ojesoqnej. Aqa kumbra uge uge na ti aqa sambala kumbra jigat dena ti gamban miligiq di maqelenesoqnej. Aqa kumbra di Qotei aqa ñamgalaq di tulan ugedamu. ⁵ Uña aqa lanjaq di aqa ñam nenğrenyonab soqnej. Ñam di sasir anjam. Aqa ñam bole agiende, “Babilon qure kobaquja. A sambala uña kalil nanço ai. Mandam qa kumbra uge uge kalil nanço ai agi a segi.” Aqa ñam bole agide. ⁶ Uña dena Qotei aqa segi tamo unğasari nanği ugeugeinjroqnsiq ñumeleneqnaq moreñoqneq. Tamo unğasari nanği di Yesus qa nanço areqalo siñgilatosis aqa ñam mare mare laqneq qaji. Uña dena nanği ñumeqnaq nanço lej aiyeqnaqa a lej di wain

bul uyoqnsiq nanarioqnej. Yeqnaqa e di unsimqa tulaŋ prugugetosim are koba qaloqnem.

⁷ Onaqa laŋ angro dena e merbej, “Ni kiyaaqa are koba qaleqnum? Uŋa de wo wagme juwaŋ lent wo naŋgo kumbra di sasir anjam. Wagme juwaŋ di agi gate 7 ti qala 10 ti unu. A na uŋa di qolaiyejunu. Naŋgo aiyel sasir anjam di aqa utru uliejunu. Di e na babbittqa ni que. ⁸ Wagme juwaŋ ni unonum qaji di a nami soqnej. A bini sosai. Bunuqna a olo sub guma kobaq dena brantosim torei padalqas. Amqa tamo uŋgasari kalil mandamq di unub qaji naŋgi na wagme juwaŋ di unsibqa tulaŋ prugugetqab. Wagme juwaŋ di a nami soqnej. A bini sosai. A olo bunuqna brantqas. Tamo uŋgasari naŋgi di Qotei a nami mandam atosaisosiq naŋgi ŋambile gaigai sqajqa saidosiq ŋambile qa buk miligiq di naŋgo ñam neŋgreŋyqa uratej.

⁹ “Tamo a areqalo bole ti sqas di a anjam endi geregere poiyem. Wagme juwaŋ aqa gate 7 naŋgi dena mana 7 sigitnjrejunub. Uŋa di a mana 7 goge quraq di awejunu. ¹⁰ Gate 7 naŋgi dena mandor kokba 7 sigitnjrejunub. Mandor 5 naŋgi nami padaleb. Qujai unu. Qujai a mandor brantosaiunu. A mandor brantqajqa tariŋeqnu. A bunuqna mandor brantosim sokiñalayosim padalqas. ¹¹ Wagme juwaŋ a dego mandor koba bei. A mandor kokba 7 naŋgo ambleq di unu. A mandor koba namba 8. A dego torei padalqas. A nami soqnej bini sosai.

¹² “Ariya qala 10 ni unjronum qaji di naŋgo utru e na ubtit ni quqwam. Naŋgi na mandor kokba 10 sigitnjrejunub. Naŋgi dego mandor brantosaiunub. Naŋgi bunuqna wagme juwaŋ aqa ñam osib a ombla mandor kokba sqab. Sokiñalayosib olo padalqab. ¹³ Naŋgi mandor kokba sosibqa areqalo qujaitosib naŋgo segi siŋgila ti ñam ti kalil wagme juwaŋ di yqab. ¹⁴ Osib Kaja Du qa ŋiriŋosib qoto itqab. Amqa Kaja Du a qoto siŋgilaosimqa naŋgi

bunjnjqas. Kaja Du a tamo kokba kalil nanngo Tamo Koba. A mandor kokba kalil nanngo Mandor Koba. Tamo ungasari a ombla unub qaji nanngi a ti qoto singilaqab. Nanngi di Kaja Du na metnjrsiq aqa segi tamo ungasari sqajqa giltnjrej qaji. Deqa nanngi aqa anjam bole dauryeqnub.”

¹⁵ Onaqa laŋ angro dena olo merbej, “Ya kokba sambala unŋa a di awesonaq ni unonum qaji di aqa utru e na ubtit ni quqwam. Ya kokba dena tamo ungasari tulaŋ gargekoba nanngi sigitnjrej unub. Nanngi di laŋ segi segi, jejamu segi segi, anjam maro segi segi nanngi. ¹⁶ Qala 10 ni unjronum qaji nanngi ti wagme juwaŋ a ti nanngi na sambala unŋa di jeutosib a tulaŋ ugeugeiyosib gara bumbranjetosib aqa damu uyekritosib tanu nŋamyuwo na koitqab. ¹⁷ Qotei a segi na mandor kokba 10 nanngo are tigeltetnjrej deqa nanngi aqa areqalo dauryosib unŋa di degsib ugeugeiyqab. Deqa bati brantimqa nanngi areqalo qujaitosib nanngo segi singila ti nŋam ti kalil wagme juwaŋ di yibqa Qotei aqa anjam kalil nami marej qaji di aqa damu brantqas. ¹⁸ Unŋa ni unonum qaji di aqa utru e na ubtit ni quqwam. Unŋa di a qure kobaquja. A mandor kokba kalil mandamq di unub qaji nanngo mandor koba sosisqa nanngi taqatnjreqnu.”

18

Babilon qure kobaquja a tulaŋ padalougetej

¹ Onaqa laŋ angro bei a laŋ qure uratosiq mandamq aiyeqnaq e unem. Laŋ angro di tulaŋ singila koba. Aqa qasaŋ na walaej dena mandam kalil suwaŋekritej. ² A tulaŋ leleŋosiq endegsi marej, “Babilon qure kobaquja a padalougetqo! Od, a padalougetqo! Babilon qure di mondor uge uge kalil nanngo so sawa. Mondor uge nanngi ti qebari jigat nanngi ti qebari uge kalil dego qure dia unub. ³ Tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanngi Babilon ombla na sambalaoqnsib laqneb. Deqa nanngi

wain siŋgila koba bul uyoqnsib nanarioqneb. Mandor kokba mandamq di unub qaji naŋgi dego Babilon ombla na sambalaoqnsib laqneb. Silali qa wauo tamo naŋgi Babilon aqa kumbra uge uge dena silali koba oqneb. Babilon a kumbra tulaŋ ugedamu yoqnej. Aqa kumbra deqa a jemaiyosaiioqnej.”

⁴ Onaqa laŋ goge dia tamo bei a lelejonaqa e aqa kakro quem. A endegsi marej, “O ijo tamo ungasari, niŋgi Babilon qure di uratosib ijoq boiy. Une kalil a yeqnu qaji di niŋgi yo uge. Aqa une deqa a gulbe tulaŋ ugedamu oqas. Niŋgi a beteryosib gulbe di o uge. ⁵ Babilon aqa une kalil di tumbolosi qoŋsiq laŋ qure ojjoqa e unonum. Aqa kumbra uge deqa Qotei a are walyosaieqnu. ⁶ Niŋgi aqa kumbra uge kalil deqa a kambatiy. A kumbra uge yoqnsiqa olo di buŋyoqnsiqa kumbra tulaŋ ugedamu yeqnu. Niŋgi aqa kumbra uge deqa keretosib a kambatiy. A wain siŋgila koba gambanq di qamsiq bulyeqnu. Deqa niŋgi olo wain tulaŋ siŋgila koba bulyosib a kamba anaiyyi. ⁷ A na aqa segi ñam soqtoqnsiqa sambalaoqnsiqa kumbra uge uge yeqnu. Niŋgi aqa kumbra deqa keretosib a jaqatiŋ koba yibqa a akamugetqas. A segi qa mareqnu, ‘E mandor koba unum. E ijo segi awo jaram kobaqujaq di awejunum. E uŋa qobul sai. Gulbe bei ijoq bqa keresai. Deqa e akamqasai.’ ⁸ A degsi mareqnu deqa bati qujai qa gulbe tulaŋ uge uge aqaq aiyelenosim a makobaiyim akamugetqas. Osim a mamyimqa aqa jejamu ŋamyuwo na yugwas. Qotei Koba siŋgila ti unu qaji a degsim Babilon aqa kumbra uge qa pegiyosim tulaŋ padaltougetqas.

⁹ “Mandor kokba mandamq di unub qaji naŋgi Babilon ombla na sambalaoqnsib kumbra tulaŋ ugedamu yoqneb. Deqa Babilon a ŋamyuwo na yuim qurem oqoqnimqa mandor kokba naŋgi qurem di unsibqa akamaniyosib tulaŋ are gulbeinjrqas. ¹⁰ Naŋgi Babilon aqa jaqatiŋ koba di

unsibqa tulan ulaugetqab. Osib isaq di tigelesosib maroqnbab, ‘O Babilon, ni qure kobaquja! Ni nami qure singila koba soqnem! Ariya bini ni tulan padalougetonum! Bati qujai qa ino kumbra uge aqa awai agi ni itonum!’

¹¹ “Silali qa wauo tamo sawa sawa kalilq di unub qaji nanqi Babilon aqa jaqatin di unsibqa akamaniyoqnsibqa are tulan gulbeinjroqnbab. Di kiyaaqa? Tamo qudei nanqi olo nanjo inqi inqi awaiyoqnbab. ¹² Nanjo inqi inqi agi gol, silva, meni boledamu, kolilei tulan boledamu, gara qat naimyo, gara lent utru segi segi, gara yauno pirqaqo. Nanjo ñoro qudei agi namtan quleqt bole bole, inqi inqi elefan aqa qalagei na gereiyo qaji, inqi inqi namtan boledamu na gereiyo qaji, inqi inqi bras na gereiyo qaji, inqi inqi ain na gereiyo qaji, inqi inqi meni naimyo na gereiyo qaji. ¹³ Nanjo inqi inqi qudei agi meiwo, lei uyo qaji, sum koitib quleq oqwajqa, namur quleqt, gorej quleqt, wain, gorej goiyo qaji, bem sum. Nanjo ñoro qudei agi makau, kaja, hos rongom ti, kanjal tamo nanjo jejamu ti nanjo qunuj ti. Inqi inqi kalil deqaji tamo qudei nanqi olo bunu awaiyoqnbab. ¹⁴ Deqa silali qa wauo tamo nanqi na Babilon endegsib minjoqnbab, ‘Inqi inqi kalil ni tulan arearetmoqnej qaji agi ni uratmosib koboounub. Ñoro bole bole kalil ni silali kobaquja na awaiyem qaji de ti ino wala bole bole ti agi koboounub. Deqa inqi inqi kalil deqaji ni olo bunu unqasai bole sai.’

¹⁵ “Silali qa wauo tamo nanqi na inqi inqi deqaji gargekoba qarinyeqnbab Babilon na awaiyoqnsiqa silali tulan koba enjqonej. A kumbra di yoqnej deqa bunuqna a jaqatin kobaiyqas. Yimqa silali qa wauo tamo nanqi di unsibqa ulaugetosib isaq di tigelesosibqa akamaniyoqnsib are tulan gulbeinjroqnbab. ¹⁶ Osib endegsib Babilon minjoqnbab, ‘O qure koba Babilon, ni tulan padalougetonum! Nami ni gara qat tulan naimyo na kabuoqnsimqa gara

lent utru segi segi jugoqnsimqa ino jejamu gol na ti meniņ boledamu na ti kolilei boledamu na ti walatoqnsim soqnem. ¹⁷ Deqa bati qujai qa ino silali ti ino wala ti kalil agi saiekritonub.’ Silali qa wauo tamo nanġi degsib Babilon minjoqnqab.

“Qobuņ ojo tamo nanġi ti tamo qobuņ na laqnu b qaji nanġi ti tamo qobuņq di waueqnu b qaji nanġi ti tamo yuwalq dena silali eqnu b qaji nanġi ti kalil Babilon qure koqyosibqa isa q di tigelesqab. ¹⁸ Tigelesosib ŋamyuwo na a yuim qurem oqoqnmqa di unsibqa tulaņ lelejoqnsib maroqnqab, ‘Qure endi tulaņ kobaquja. Qure bei qure ende ti keresai.’ ¹⁹ Nanġi degsib maroqnsibqa wi sum oqnsib nanġo gateq di atoqnsibqa akamaniyoqnsibqa are tulaņ gulbeinġroqnqas. Osib tulaņ lelejoqnsib endegsib Babilon minjoqnqab, ‘O qure koba Babilon, ni padalougetonum! Qobuņ taqato tamo yuwalq di laqnu b qaji nanġi ino q dena silali tulaņ koba oqneb. Deqa nanġi ino jaqatiņ di unsibqa are tulaņ gulbeinġroqnqas. O aiyu! Bati qujai qa ni torei padalougetonum!’

²⁰ “O laņ qure ti Qotei aqa segi tamo unġasari niņgi ti tamo kalil Yesus na aqa anjam mare mare laqajqa qarinqej qaji niņgi ti Qotei aqa medabu o tamo niņgi ti Babilon qure padalougetqo di unsib areboleboleiņgeme. Babilon aqa kumbra uge kalil Qotei na unekritosiqa deqa keretosiq awai uge yqo. Babilon na niņgi ugeugeiņgoqnej deqa Qotei na kamba a ugeugeiyqo.”

²¹ Ariya anjam di koboonaqa laņ anġro siņgila koba bei a bosiq a bem sum kuroyo qaji meniņ kobaquja osiq soqtosiqa yuwalq di waiyej. Osiq marej, “Qotei na degsim Babilon qure koba siņgila na waiyim tamo qudei na olo bunu a unqasai. ²² O Babilon qure, bunuqna tamo nanġi ino q di gombiņ ti yumba ti gul ti nanġo anjam ato olo quoqnqasai. Iņgi iņgi gereiyo tamo nanġi dego olo bunu

inoq di sqasai. Bem sum kuroyibqa inoq di olo anjam atim quqwasai. ²³ Wañal inoq di olo puloñqasai. Inoq di tamo uña wo olo bañ ojqasai. Deqa nañgo aiyel anjam inoq di bunu quqwasai. Nami ino silali qa wauo tamo nañgi tamo kokba soqneb. Ariya bini nañgi koboönub. O Babilon, ni ino gumaniñ kumbra na tamo uñgasari sawa sawa kalilq di unub qaji nañgi gisa gisañjroqnem.

²⁴ “Babilon qure a na Qotei aqa medabu o qaji tamo nañgi ti Qotei aqa segi tamo uñgasari nañgi ti ñumeqnaq moreñoqneb. Aqa une di aqa jejamuq di sonaqa Qotei a unqo. Tamo uñgasari kalil jeu tamo nañgi na ñumoqneb qaji nañgo leñ aiyeqnaq Qotei a unsiqa une di Babilon aqa jejamuq di atqo.”

19

Tamo uñgasari nañgi Qotei aqa ñam soqtoqneb

¹ Onaqa lañ goge dia tamo uñgasari tulañ gargekoba nañgi murqumyeqnaq e nañgo kakro quem. Nañgi murqumyoqnsib endegsib maroqneb, “Iga gago Qotei aqa ñam soqtoqnqom! A ñam koba ti siñgila koba ti unu. Iga padalqa laqnamqa a na iga eleñej. ² A kumbra bole tiñtiñ na tamo uñgasari nañgi peginjreqnu. Agi a na sambala uña kobaquja pegiyqo. Uña dena aqa sambala kumbra na tamo uñgasari kalil mandamq di so qaji nañgi ugeugeinjroqnej. Osiqa Qotei aqa wau tamo nañgi dego ñumeqnaq moreñoqneb. Aqa une deqa Qotei na a awai uge yqo.”

³ Ariya nañgi olo leleñoqnsib endegsib maroqneb, “Iga Qotei aqa ñam soqtoqnqom! ñamyuwo na Babilon qure yuim aqa qurem bati gaigai oqoqnqas!” Nañgi degsib maroqneb. ⁴ Onaqa tamo gate 24 nañgi ti wagme qolqe ñambile so qaji nañgi ti siñga pulutosibqa Qotei awo jaramq di awejunu qaji a qa louoqnsib maroqneb, “Bole.

Iga Qotei aqa ñam soqtoqnqom!” ⁵ Onaqa awo jaram jomq di tamo bei a tigelosiq anjam bei marnaqa e aqa kakro quem. A lelejosiq endegsi marej, “Qotei aqa wau tamo ningi ti tamo ungasari Qotei qa ulaeqnub qaji ningi ti tamo lanaj ti tamo ñam ti kalil ningi Qotei aqa ñam soqtoqniy!”

Kaja Du aqa unja ban ojqa batiqo

⁶ Onaqa lan goge dia tamo ungasari tulan gargekoba nangi murqumyoqnsib anjam mareqnabqa e nanjo kakro quem. Nanjo kakro di ya kobaquja meli dosiq anjam atobulej. Nanjo kakro di kola aisiq anjam atobulej. Nangi tulan lelejoqnsibqa endegsib maroqneb, “Iga gago Tamo Koba Qotei aqa ñam soqtoqnqom! Singila kalil aqaq di unu. Deqa bini a Mandor Koba sosiq ingi ingi kalil taqateqnu!” ⁷ Bini iga Qotei qa tulan areboleboleigoqnmqqa aqa ñam soqtoqnqom. Di kiyaaqa? Kaja Du na aqa unja ban ojqa bati brantqoqa aqa unja a walaosiqqa aqa jejamu gereiyqo. ⁸ Qotei na a gara qat tulan naimyo jigetqo. Gara di tulan milalosiq suwanejunu.” Gara qat naimyo dena kumbra bole tintinj kalil sigitejunu. Kumbra bole di Qotei aqa segi tamo ungasari nangi dauryeqnub.

⁹ Onaqa lan angro dena olo merbej, “Ni anjam endegsim nengrenye, ‘Kaja Du aqa unja ban ojqa batiqo deqa aqa Abu Qotei na ingi koba goiqo. Goisiq aqa segi tamo ungasari nangi metnjrqoqa ingi uyqa bonub. Bonub qaji nangi tulan areboleboleinjrqas.’” Osiqa merbej, “Anjam endi Qotei aqa anjam bole.” ¹⁰ Lan angro na e degsi merbonaqa e aqa areq di singa pulutosim a binijyqa laqnamqa a na olo merbej, “Ni e binibaim! E ni bul. E ni ti tamo kalil Yesus aqa anjam qa nanjo areqalo singilateqnub qaji nangi ti koba na wau qujai. Iga kalil was. Deqa ni Qotei segi binijyoqnime. Iga qalie, Yesus a Qotei aqa medabu

o qaji tamo nanngo are tigeltetnjreqnaqa nanngi aqa anjam palonteqnub.”

Jon a tamo hos quraq di awesonaq unej

¹¹ Onaqa e olo nam atsimqa laj waqonaqa hos qat bei brantonaq unem. Tamo hos quraq di awesoqnej qaji aqa nam agiende, “Qotei aqa wau geregere taqateqnu qaji tamo.” Aqa nam bei, “Kumbra bole yeqnu qaji tamo.” A kumbra bole tintinj na tamo ungasari nanngi peginjroqnsiqa nanngi qoto itnjreqnu. ¹² Aqa namdamu nam pulonj bul puloneqnu. Aqa gateq di gate tatal gargekoba atejunu. Gate tatal di mandor kokba nanngi na ateqnub deqaji bul. Aqa jejamuq di nam bei nengrenyeb unu. Nam di a segi qalie. Tamo bei a nam di qaliesai. ¹³ A gara olekoba osiqa lejq di tuqtosiq dena kabuejunu. Aqa nam endegsib mareqnub, “Qotei aqa Anjam.” ¹⁴ Qaja tamo tulanj gargekoba laj qureq dena hos segi segi osibqa hos quraq di awoelenjosib tamo di dauryosib gileqnab e unjrem. Hos nanngi di qat kalil. Qaja tamo nanngi di gara qat tulanj naimyo milalo jigejunub. ¹⁵ Tamo di aqa medabuq na serie olekoba tulanj qala uge branteqnu. A serie di osimqa tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanngi numelenqas. A bu toqonj ain na gereiyo qaji di dego ojsimqa dena tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanngi singila na taqatnjroqngas. Osimqa wain gei parato qaji kulumq di aqa singa waiyosim wain gei paraparainjrqas. Kulum dena Qotei singila koba ti unu qaji aqa minjinj sigitejunu. ¹⁶ Tamo di aqa gara olekobaqsi aqa qaloqsi nam endegsib nengrenyeb unu, “Mandor kokba kalil nanngo Mandor Koba. Tamo kokba kalil nanngo Tamo Koba.”

¹⁷ Onaqa laj angro bei senq di tigelesonaq e unem. A tulanj lelenjosiqaq qebari kalil laj sorgomq di pururueqnub

qaji nanği endegsi minjrej, “Ninği bosib koroabqa Qotei na inği koba atsim metnğim ninği uyyi. ¹⁸ Mandor kokba ti qaja tamo nanço gate kokba ti tamo sinğila ti hos nanği ti tamo hos quraq di awejunub qaji nanği ti nanço qusa ninği bosib uyyi. Kanğal tamo ti tamo nanço segi wau ojo qaji nanği ti tamo lanaj ti tamo ñam ti kalil nanço qusa ninği bosib uyyi.”

¹⁹ Onaqa e olo ñam atsimqa mandam qaji mandor kokba kalil nanği ti nanço qaja tamo nanği ti wagme juwan a ti bosib koroesonab unjrem. Nanği na tamo hos quraq di awesoqnej qaji aqa qaja tamo nanği ti qoto itnrqa marsib koroesoqneb. ²⁰ Ariya tamo dena wagme juwan wo gisan anjam maro qaji wagme juwan wo nanği aiyel ojej. A na nanği aiyel ñambile sonab ojsiqa wainjrnaq ñamyuwoq aiyeb. Ñamyuwoq di meniñ kalil yusiq ñan-gaeqnu. Wagme juwan aqa ulatamuq di gisan anjam maro qaji wagme na manwa tulan kokba yoqnej. Aqa kumbra dena a na tamo unğasari nanği gisa gisanjnroqnej. Tamo unğasari nanği di wagme juwan aqa toqor osib aqa sulum binjoqneb. ²¹ Onaqa tamo hos quraq di awesoqnej qaji a na wagme juwan aqa qaja tamo kalil nanği ñumeqnaq moreñoqneb. Serie olekoba aqa medabuq na brantej qaji dena nanği ñumoqnej. Onaqa qebari kalil nanği bosib qaja tamo nanço qusa uynab mene diqnjrej.

20

Satan a wausau 1,000 sub guma kobaq di sqas

¹ Onaqa lan anğro bei lan goge na mandamq aiyeqnaq e unem. Qotei na a sinğila yonaqa a sub guma koba taqatqajqa marsiq sil raunğa osiq mandamq aiyej. ² Aisiq amal kobaquja ojsiq sil dena tontej. Amal di wausau 1,000 tontim sqas. A nami soqnej qaji. Aqa ñam Satan. Aqa ñam bei, “Tamo Unğasari Kalil Nanço Ñam Ugetetnjro Qaji.”

³ Lan angro dena Satan ojsiq tontosiqqa sub guma kobaq di waiyej. Waiyosiqqa sub me kabutosiqqa qandimtej. A dia wausau 1,000 sqas. Deqa a na sawa bei bei qaji nanqi olo gisa gisañnrqasai. A subq di tariñosim soqnimqa wausau 1,000 di koboamqa a olo uratib oqedosim sokiñalayqas.

⁴ Onaqa e awo jaram kokba qudei unjrem. Awo jaram kokbaq di tamo qudei nanqi awoelenesoqneb. Tamo nanqi di Qotei na wau enjrnaqa nanqi awo jaram kokbaq di awoosib tamo ungasari nanqi peginjroqneb. Onaqa e tamo ungasari tulan gargekoba nami moreñeb qaji nanqo qunun unjrem. Tamo ungasari nanqi di nami Yesus aqa ñam maroqnsibqa Qotei aqa anjam singila na ojesoqneb deqa jeu tamo nanqi na nanqo kakro gingeñjrnab nanqi moreñeb. Tamo ungasari nanqi di wagme juwan aqa sulum wo biñinjrosai oqneb. Nanqo lanjaqsi banqsi wagme juwan aqa toqor osai. Deqa nanqi olo ñambile osib wausau 1,000 Kristus ombla mandor kokba sqab. ⁵ Di subq na tigelo namo qaji. Tamo ungasari Yesus qa nanqo areqalo singilatosai qaji nanqi bati deqa ñambile oqasai. Nanqi mati tariñosib soqñibqa wausau 1,000 di koboamqa nanqi subq na tigelqab. ⁶ Tamo ungasari namoosib subq na tigelqab qaji nanqi di Qotei aqa segi tamo ungasari bole. Deqa nanqi tulan areboleboleinjrqa. Nanqi moiyo bunu qaji turqasai. Moiyo dena nanqi taqatñjrqa keresai dego. Nanqi Qotei aqa Kristus wo nanqo atra tamo sosib wausau 1,000 Kristus ombla mandor kokba sqab.

Satan a bati gaigai ñamyuwo kobaq di jaqatinj oqnsim sqas

⁷ Wausau 1,000 di koboamqa sub guma koba aqa me olo waqtibqa Satan a subq dena oqedqas. ⁸ Oqedosim sawa sawa kalilq giloqnsimqa tamo ungasari nanqi gisa gisañnjroqñqas. Tamo ungasari nanqi di Gok sawa ti Magok sawa ti dena beñqab. Satan na nanqi koroinjrimqa qoto qa

gilqab. Nanngo qaja tamo nanngi tulan gargekoba. Nanngi ulul bul sisiyqa keresai. ⁹ Nanngi sawa sawa kalilq dena bosib Qotei aqa qure koba a na tulan qalaqalaiyeqnu qaji di agutesqab. Osib Qotei aqa segi tamo ungasari nanngo so sawa dego agutesqab. Yim bati deqa lan goge na nnyamyuwo aisim qaja tamo nanngi di koitnjrqas. ¹⁰ Satan a nanngi gisa gisanjroqnej aqa une deqa Qotei na a waiyim nnyamyuwoq aiqas. Nnyamyuwoq di meniñ kalil yusiq ñangaeqnu. Wagme juwan wo gisan anjam maro qaji wagme juwan wo nanngi aiyel nami nnyamyuwoq di breinjreb unub. Deqa Satan a dego Qotei na waiyim nnyamyuwoq aisim nanngi aiyel koba na bati gaigai qolo ti qanam ti nnyamyuwoq di jaqatin oqnsib sqab.

Qotei a awo jaram kobaqujaq di awesoqnej

¹¹ Onaqa e awo jaram kobaquja bei tulan qat unem. Tamo awo jaramq di awesoqnej qaji aqa ulatamuq dena mandam ti lan ti jaraiyosib loumeb. ¹² E ñam atsimqa tamo ungasari nami moreñeb qaji nanngi awo jaram namoq di tigelesonab unjrem. Tamo ñam ti tamo lanaj ti kalil e unjrem. Unjreqram lan angro qudei nanngi na buk qudei osi bosib waqteleñeb. Buk miligiq di kumbra kalil tamo ungasari nanngi nami yoqneb qaji di Qotei na nenngrenyonaq soqnej. Buk bei dego lan angro nanngi osi bosib waqteb. Buk di ñambile gaigai sqajqa buk. Tamo awo jaramq di awesoqnej qaji a buk miligiq di anjam sisiyosiq anjam dena tamo ungasari moreño qaji nanngi peginjrej. ¹³ Tamo ungasari kalil nami yuwalq di moreñeb qaji nanngi yuwal na uratnjrnaq tigeleb. Moiyo Qure na dego tamo ungasari nami moreñeb qaji nanngi uratnjrnaq tigeleb. Tamo awo jaramq di awesoqnej qaji a na tamo ungasari nanngo segi segi kumbra kalil dena nanngi peginjrej. ¹⁴ Osiqa Moiyo Qure osiq nnyamyuwo kobaq di waiyej.

Ŋamyuwo koba di moiyo bunu qaji. ¹⁵Tamo ungasari kalil nanjo ñam ŋambile qa buk miligiq di sosai qaji nanji di Qotei na breinjrnaq ŋamyuwo kobaq aiyeleŋeb.

21

Laŋ bunuj ti mandam bunuj ti brantqab

¹ Onaqa e laŋ bunuj ti mandam bunuj ti unjrem. Laŋ namij ti mandam namij ti koboeb. Yuwal dego koboej. ² Onaqa e Qotei aqa qure koba Jerusalem bunuj di dego unem. Qure di Qotei aqaq di sosisa laŋ goge dena mandamq aiyeqnaq e unem. Qure di aqa wala tulaŋ boledamu. Uŋa a tamo baŋ ojqa osim walaqas dego kere. ³ Onaqa awo jaram namoq di tamo bei a tigelosiq anjam marnaqa e aqa kakro quem. A tulaŋ leleŋosiq marej, “Ninji quiy. Bini Qotei aqa tal aisiq tamo ungasari nanjoq di unu. Deqa Qotei a nanjo ambleq di sqas. Nanji aqa segi tamo ungasari sqab. Od, Qotei a nanji koba na sqab. A nanjo Qotei sqas. ⁴ A nanjo ŋam ya kalil nuntetnjrqas. Deqa nanji olo akamqasai. Nanji olo moreŋqasai. Nanji olo are gulbeinjrqasai. Nanji olo jaqatirŋ oqasai. Kumbra namij kalil di koboqas.”

⁵ Onaqa tamo awo jaramq di awesoqnej qaji a marej, “Ninji quiy. E inŋi inŋi kalil bunuj atonum.” Osiqa merbej, “Ni ijo anjam kalil endi nenŋrenye. Anjam endi bole. Tamo nanji qusib marqab, ‘Bole.’” ⁶ Osiqa olo merbej, “Bati kereqo. E segi qujai namoq di unum. E segi qujai bunuq di sqai. E inŋi inŋi kalil qa utru. Wau kalil e yeqnum qaji di e olo koboteqnum. Tamo a ya qaryimqa e na ŋambile qa ya jumbumq dena tigsiy anaiyit uyqas. Ya di awai saiqoji. E na laŋa anaiyqai. ⁷ Tamo a Satan ombla qotsim siŋgilaqas di e na inŋi inŋi kalil di laŋa yqai. E aqa Qotei soqnit a ijo anŋro sqas.

⁸ “Ariya tamo ulakobaeqñub qaji nanği ti tamo Yesus qa nanço areqalo siñgilatosaeqñub qaji nanği ti ñamyuwo kobaq aiqab. Tamo kumbra uge uge yo qaji, leñ ojo qaji, sambala kumbra yo qaji, gumanıño qaji, quñam qalo qaji, gisañ qotei biñinjro qaji, gisañ anjam maro qaji nanği di ñamyuwo kobaq aiyelenqab. Ñamyuwoq di meniñ yusiq ñañgaeqnu. Ñamyuwo di moiyo bunu qaji.”

Jon a Jerusalem bunuj unej

⁹ Onaqa lañ anğro 7 tabir 7 ojesoqñeb nanği deqaji bei bosıqa ijo areq di tigelej. Tabir 7 miligiq di nami gulbe uge uge 7 jigsib bilentonab mandamq aisiq tamo unğasari nanği tulañ ugeugeinjrsiq Qotei aqa minjiñ kobotej. Lañ anğro dena merbej, “Ni endeq au. Bamqa Kaja Du aqa urja bunuj walaqo qaji di osormit unqam.” ¹⁰ Onaqa Qotei aqa Mondor na e siñgilatbonaqa lañ anğro dena e osıqa mana tulañ goge kobaq oqej. Oqsiq dia Qotei aqa qure koba Jerusalem bunuj osorbej. Qure di Qotei aqaq di sosıqa lañ goge dena mandamq aiyeqnaq e unem. ¹¹ Qure di Qotei aqa rian na tulañ suwantej. Qotei aqa rian di tulañ bolequja. A meniñ boledamu bul. A tulañ suwanosiq meniñ jaspa bulej. Osıqa tulañ jeqilosiq qunuñ bulej. ¹² Qure di nanği na dadanğeb. Dadanğ di tulañ goge koba. Dadanğ di aqa siranğme 12 soqñeb. Siranğme jomomq di lañ anğro 12 nanği tigelesoqñeb. Siranğmeq di Israel tamo unğasari nanço moma utru 12 nanço ñam nenğrenyonab soqñeb. ¹³ Dadanğ guta qa di siranğme qalub soqñeb. Dadanğ taunğ qa di siranğme qalub soqñeb. Dadanğ bebenğ qa di siranğme qalub soqñeb. Dadanğ guma qa di siranğme qalub soqñeb. ¹⁴ Meniñ kokba 12 na dadanğ aqa utru siñgilateb. Meniñ quraq di tamo 12 Kaja Du na qarınğjnraq aqa anjam mare mare laqñeb qaji nanço ñam atnab soqñeb.

¹⁵ Lañ angro e anjam merbej qaji a toqon bei gol na gereiyo qaji di ojesoqnej. Ojsiqa qure ti qure aqa dadan ti dadan aqa siranme ti nanjo ole keretej. ¹⁶ Qure aqa par ti ole ti kerekere. Lañ angro dena toqon di osiqa qure keretej di aqa par ti ole ti goge ti 2,200 kilomita. Qure aqa par ti ole ti goge ti kerekere. ¹⁷ Lañ angro na qure aqa dadan keretej di aqa goge 144 meta. Toqon lañ angro na ojesoqnej qaji di mandam qaji toqon. Kereto dena a na dadan keretej.

¹⁸ Qure aqa dadan di Qotei na meniñ jaspa na gereiyej. Qure di gol na gereiyej. Qure di tulan rianjosiq qunuñ bulej. ¹⁹ Meniñ boledamu segi segi na dadan aqa utru walatej. Meniñ boledamu namba 1 aqa ñam jaspa. Meniñ namba 2 aqa ñam sapaia. A qenjent. Meniñ namba 3 aqa ñam aget. Meniñ namba 4 aqa ñam emeral. A ñam banja gesgi bul. ²⁰ Meniñ namba 5 aqa ñam sadonikis. A lentosiq qatej dego. Meniñ namba 6 aqa ñam konilian. A lent. Meniñ namba 7 aqa ñam krisolait. A merient. Meniñ namba 8 aqa ñam beril. A ñam banja gesgi bul. Meniñ namba 9 aqa ñam topas. A merient. Meniñ namba 10 aqa ñam krisopres. Meniñ namba 11 aqa ñam haiasin. Meniñ namba 12 aqa ñam ametis. A lent. ²¹ Dadan aqa siran 12 di meniñ qat kokba 12. Meniñ kokba di kolilei tanu bul. Siran segi segi di meniñ qat qujai. Qure aqa gam kalil gol na gereiyeb. Gam di tulan jeqilosiq qunuñ bulej.

²² Qure dia e atra tal bei unosai. Tamo Koba Qotei singila ti unu qaji aqa Kaja Du wo nanji segi aiyel qure di aqa atra tal. ²³ Qure di señ ti bai ti na suwantosai. Qotei aqa segi rian na qure di suwanteqnu. Kaja Du a segi qure di aqa pulon. ²⁴ Tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanji qure di aqa rian na walweloqnqab. Mandor kokba sawa sawa kalil taqatejunub qaji nanji na nanjo ñoro bole bole oqnsib qure miligiq osi boqnqab. ²⁵ Dadan aqa siranme kalil waqesqab. Olo kabuesqasai. Bati gaigai

waqesqab. Qure dia qolooqnqasai. Gaigai suwanjo sqas. ²⁶ Tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanqi na nanqo wala ti nanqo ñoro bole bole ti oqnsib qure koba di miligiq osi boqnqab. ²⁷ Ariya tamo kumbra uge uge yeqnuv qaji nanqi ti tamo gisanj anjam mareqnuv qaji nanqi ti inji inji jiga ti kalil qure di miligiq gilqa keresai. Tamo ungasari nanqo ñam ñambile qa buk miligiq di Qotei na nenqrenyey qaji nanqi segi qure di miligiq gilqa kere. Ñambile qa buk di agi Kaja Du aqa segi buk.

22

Jon a ñambile qa ya ti ñam ti unej

¹ Onaqa lanj anqro dena e ya bei osorbej. Ya di ñambile qa ya. Ya di tulanj rianqosiq qunuñ bulej. Ya di Qotei aqa Kaja Du wo nanqo awo jaramq dena bosiq qure aqa gam koba dauryosiq sumoqnej. ² Ya qalaq di ñambile qa ñam bei tigelesoqnej. Ñam di bai segi segi gei utru yoqnqas. Bai bei gei utru bei yqas. Bai bei gei utru bei yqas. Degsim gilsim gei utru 12 yqas. Aqa banqa na tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanqo ma kobotetnjroqnqas. ³ Inji kalil Qotei a uge qa mareqnuv qaji nanqi qure dia sqasai.

Qure dia Qotei aqa Kaja Du wo nanqo awo jaram sqas. Qotei aqa wau tamo nanqi a qa louoqnqab. ⁴ Osib aqa ulatamu unoqnqab. A na aqa segi ñam nanqo lanjaq di nenqrenyim sqas. ⁵ Qure dia ambruqasai. Deqa wanjal qatrentqasai. Sej suwanqasai. Tamo Koba Qotei a segi na tamo ungasari nanqi suwantnjroqnim nanqi bati gaigai mandor kokba sqab.

Yesus a boqumatqas

⁶ Onaqa lanj anqro dena olo merbej, “Anjam endi bole kalil. Tamo nanqi qusib marqab, ‘Bole.’ Tamo Koba Qotei

na aqa laŋ aŋgro qarinyoqqa bosiq aqa wau tamo naŋgi kumbra urur brantqas qaji di osornjrqo. Qotei na aqa medabu o qaji tamo naŋgo are tigeltetnjreqnaqa naŋgi aqa anjam palonteqnub. ⁷ Niŋgi quiy. Yesus a marqo, ‘E nuŋgoq boqujatqai.’”

Tamo uŋgasari naŋgi Qotei aqa anjam e buk endia nengrenyonum qaji di dauryqab di naŋgi tulaŋ areboleboleinjrqas.

⁸ E Jon. E anjam kalil endi quem. Kumbra kalil e ubtosim buk endia nengrenyonum qaji di e unem. Unsimqa laŋ aŋgro kumbra di osorbej qaji aqa areq di siŋga pulutosim a biŋiyqa laqnamqa a na merbej, ⁹ “Ni e biŋibaim! E ni bul. E ni ti ino was agi Qotei aqa medabu o qaji tamo naŋgi ti koba na wau qujai. Tamo uŋgasari buk endia anjam dauryeqnub qaji naŋgi dego iga koba na wau qujai. Deqa ni Qotei segi biŋiyoqnime.” ¹⁰ Osiqa merbej, “Qotei aqa anjam ni buk endia nengrenyonum qaji di tentaim. Kumbra kalil ni ubtosim buk endia nengrenyonum qaji di brantqa bati jojomoqo. ¹¹ Deqa uŋgum. Tamo uŋgasari kumbra uge uge yeqnub qaji naŋgi olo kumbra uge uge yoqnebe. Tamo uŋgasari kumbra jigat yeqnub qaji naŋgi olo kumbra jigat yoqnebe. Tamo uŋgasari kumbra bole bole yeqnub qaji naŋgi olo kumbra bole bole yoqnebe. Tamo uŋgasari Qotei aqa kumbra boleq di sosib dauryeqnub qaji naŋgi olo aqa kumbra boleq di sosib dauryoqnebe.”

¹² Yesus a mareqnu, “Niŋgi quiy. E urur boqujatqai. Bosiy tamo naŋgo kumbra segi segi pegiyosiy awai enjrqai. ¹³ E segi qujai namoq di unum. E segi qujai bunuq di sqai. E segi namo qaji. E segi bunu qaji dego. E iŋgi iŋgi kalil qa utru. Wau kalil e yeqnum qaji di e olo koboteqnum.

¹⁴ “Tamo ungasari nanggo gara yansonab qatej qaji nangi tulaŋ areboleboleinjrim sqab. Nangi ŋambile qa ŋam gei osib uyqa kere. Nangi Qotei aqa qure koba dego miligiq gilqa kere. Deqa nangi areboleboleinjrim sqab. ¹⁵ Ariya tamo ungasari kumbra uge uge yeqnub qaji nangi Qotei aqa qure koba di miligiq gilqasai. Nangi oqeq di sqab. Tamo ungasari gumaninjo qaji, quñam qalo qaji, sambala kumbra yo qaji, leŋ ojo qaji, gisaŋ qotei biŋinjro qaji, gisaŋ kumbra dauryqajqa tulaŋ arearetnjro qaji nangi Qotei aqa qure koba di miligiq gilqasai. Nangi oqeq di sqab. ¹⁶ E Yesus. E na ijo laŋ aŋgro qarinyonumqa niŋgi qure qureq di ijo ñam qa koroeqnub qaji nungoq aisiq anjam endi palontosiq merŋwo. E Mandor Koba Devit aqa leŋ na ŋambabem qaji. E Devit aqa Aŋgro. Nebeqa burbas bunuj oqeqnu dego kere e degsim minjaleqnum.”

¹⁷ Qotei aqa Mondor wo Kaja Du aqa unja bunuj wo nangi aiyel na mareqnub, “Yesus, ni aue.” Tamo kalil ijo anjam endi queqnub qaji nangi marebe, “Yesus, ni aue.” Tamo bei a ya qaryimqa bosim ŋambile qa ya osim uyem. Ya di awai saiqoji. Qotei na laŋa anaiyqas.

Jon a anjam bei siŋgila na marej

¹⁸ E Qotei aqa anjam buk endia neŋgrejyonum. Tamo kalil anjam endi queqnub qaji nangi e siŋgila na endegsi minjrqi. Tamo bei a anjam bei osim Qotei aqa anjam ende ti turtqas di gulbe uge uge kalil e ubtosim buk endia neŋgrejyonum qaji di Qotei na kamba tamo di yqas. ¹⁹ Tamo bei a Qotei aqa anjam e buk endia neŋgrejyonum qaji mutu bei osim taqal waiyqas di Qotei na kamba tamo di taqal waiyimqa a ŋambile qa ŋam gei osim uyqasai. A Qotei aqa qure koba miligiq gilqasai dego.

²⁰ Tamo a kumbra endi kalil ubtosiq marqo qaji a olo marqo, “Bole, e boqujatqai.”

Anjam endi bole. O Tamo Koba Yesus, ni aue.

²¹ Tamo Koba Yesus a tamo ungasari kalil nanği qa are
boleyeme. Bole.

Yesus Aqa Anjam Bole 2014
The New Testament in the Anjam language of Papua New Guinea,
2014 revision
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini, 2014
copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-04-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 13 May 2019

0eb339dc-c20a-5065-9483-338933d97585